Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ЛЮТОГО 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 9, 1982 No. 25. VOL. LXXXIX.

Відбудеться десятий З'їзд ФКУ

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Десятий Крайовий З'їзд представників Фонду Катедр Українознавства (ФКУ) відбудеться в Маямі, Флориді, в суботу і неділю 13-го і 14-го березня 1982 року.

Ця зустріч ентузіястів та активістів ФКУ припадає якраз у 25-ліття діяльности їхньої установи, яка виявилась унікальним та динамічним рухом на тлі мозаїки різних українських суспільно-громадських організацій. ФКУ, творячи фінансову базу для українського наукового центру в Гарвардському університеті, здобув вихідну позицію для оновленого розвитку української науки. Визначено способи постійної підтримки того творчого процесу. Приєднується нових доброчинців. Розпочато нову сторінку в історії української філантропії.

В програмі З'їзду: підсумки з 25-літньої діяльности; заява вдячности жертводавцям та представникам за спільне зусилля та за підтримку справи ФКУ; салют меценатам; накреслення пляну праці на майбутнє, друге 25-ліття.

З нагоди З'їзду господарі влаштовують теж товариську зустріч учасників з українською маямською громадою, спільну вечерю з відповідною святковою програмою.

На З'їзд запрошується меценатів, представників та членів ФКУ.

В часі пройденого 25-ліття Головна Екзекутива ФКУ влаштувала крім десяти крайових З'їздів теж вісім конференцій та понад 160 громадських сходин, нарад та інших імпрез ФКУ.

З'їзд у Маямі скликається з ініціятиви визначного діяча ФКУ і мецената Богдана Дейчаківського, який був організатором кількох успішних лорейнських з'їздів ФКУ. Господарями маямського З'їзду є меценати Микола та Ірена Ракуши.

Рената Бабак виступить в коледжі біля Чикаґо

Чикаґо, Ілл. — У неділю, 14-го лютого ц.р., о год. 8-ій вечора, в Перрі Голл Аврора коледжу в Аврорі, Ілл., біля Чикаґо, відбудеться концерт відомої української співачки, меццо-сопрано, колишньої ведучої солістки Львівської опери та Великого оперного театру у Москві, Ренати Бабак. Акомпаньюватиме концертовий пяніст Тома Гриньків.

Виступи Р. Бабак в ЗСА широко коментували українська й англомовна преса; визначні музичні критики писали про неї як про „одну з визначних оперних співачок...", „одну з найкращих оперних артистів світу" („Вашінґтон Пост, „Бостон Глоб" тощо).

Рената Бабак

ОФІЦІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ МІЖ ТЕПЕРІШНІМ секретарем Департаменту праці Реєм Донованом і робітничою профспілкою Американською федерацією праці, Конґресом індустріяльних організацій, дуже холодні, кажуть спостерігачі, а речники АФЛ-КІО навіть не запросили Донавана на свою зимову конференцію на Флориді. Але приватно Р. Донаван і президент профспілки Лейн Киркленд часто зустрічаються і в „дружній атмосфері" обмірковують різні проблеми, пов'язані з Департаментом праці і АФЛ-КІО.

МОСКВА ПРОДОВЖУЄ ПРИМІЩУВАТИ РАКЕТИ В НІМЕЧЧИНІ

Бонн, Західня Німеччина. — Москві вдалося за допомогою західньонімецьких парляментаристів поширити дезінформацію, що вона нібито припинила розташовування атомових ракет типу СС-20 в Східній Німеччині та на прилягаючих до неї теренах. Уряд Західньої Німеччини, ствердивши фальшивість тієї вістки, заперечив її.

Джерелом тієї дезінформації був один з найвищих совєтських достойників, діючий заступник керівника відділу міжнародних справ в ЦК КПСС Вадім Заґладін. Заґладін сказав німецькому парляментаристові, соціял-демократові Оттмарові Шрайнерові, що „вже від декількох тижнів припинено приміщування ракет у Східній Німеччині і це триватиме неозначений час". Уряд Західньої Німеччини ствердив зовсім протилежне й тому видав комунікат, у якому сказано: „Немає найменших даних, що припинено приміщування ракет типу СС-20. Навпаки, є в всі дані що ракети ті є приміщувані далі". Як подав речник західньонімецького уряду, досі було в Східній Німеччині 31 позиційних осередків тих ракет, а тепер є вже 32 і вони спроможні осягнути всі пункти Західньої Европи від Гібральтару аж до північної частини Норвеґії.

Крім цих 32 позиційних осередків, в будові, або в підготові є ще принаймні п'ять дальших.

Совєтська вістка про припинення розміщування ракет типу СС-20 викликала велику реакцію в Західній Німеччині. Кола прихильні Моксві розпочали на тому ґрунті пропаґандивну кампанію проти ЗСА, з похвалами для СССР і совєтської поміркованости. Одначе остання політична промова Леоніда Брежнєва на прийняттю делеґації Соціялістичного інтернаціоналу не мала в собі найменшої згадки про те. І це дало поштовх для додаткової перевірки дійсного стану, яка виявила, що не припинено ані приміщування ракет, ані робіт для нових.

Дотепер в існуючих осередках приміщено 279 викиднів з готовими до вистрілу 840 атомовими головками. З огляду на особливі технічні улаштування, потрібні для прицілювання і вистрілу тих ракет та летунську охорону й захист перед будь-якою атакою із зовні, такі ракети розміщені сконцентровано в різних осередках.

Падає ціна на нафтову ропу

Роттердам, Голляндія. — Головні світові осередки вільної торгівлі нафтовою ропою, як Роттердам в Голляндії, Антверп в Бельгії, підтверджують, що в останніх двох тижнях ціна нафтової ропи впала на біля 5 відсотків і втримується на тому рівні. На внутрішньому ринку ЗСА подібно впала ціна на оливу до огрівання, хоч цьогорічна зима є особливо сувора.

Як подають з професійних кіл і нафтових інститутів у різних країнах спад ціни нафтової ропи зумовлений не тільки господарським застоєм, який має місце в світі саме тепер, але структуральними змінами в уживанні нафтової енергії. Якщо йдеться про оливу до опалювання, то в ЗСА помітний масовий рух до альтернативних засобів опалювання. Масова інсталяція модерних спеціяльно спрепарованих печей для огрівання деревом, перехід на чистіше й дешевіше, принаймні покищо, газове пальне, ущільнювання будинку та інші подібні засоби зменшують, або міняють методи огрівання й обнижують спожиття оливи. Як подають американські рафінерії спад зужиття огрівальної оливи осягнув біля 25 відсотків в часі найсуворіших цьогорічних морозів. На спад спожиття огрівальної оливи зовсім не вплинуло обниження температури в житлових будинках. Одначе помітні впроваджування інших ощадностевих методів, як зменшування температури в годинах поза працею тощо.

Спад ціни нафтової ропи на світових ринках покищо обмежився до осередків вільної торгівлі нею. В таких осередках нормально покупці платили вищу ціну, бо торгівля не пов'язана з будь-якими довштервалими контрактами, чи зобов'язаннями. Останньо ціна на першорядну нафтову ропу впала нижче нормальної законтрактованої на довший час ропи. Наприклад, так звана легка ропа з Савдійської Арабії, яка найкраще надається для рафінади, має офіційну ціну 34 дол. за барилку. Таку ціну платять ті відборці, які мають контракти на довгореченцеві достави. А ціна на вільному ринку за ту саму ропу є 32,75 дол. В деяких торговельних осередках в останніх днях вона навіть впала до 30,55 дол.

Головні продуценти ропи, які належать до ОПЕК, покищо рішучо протиставляться обнижці офіційної ціни на ропу. Одначе коли спадова тенденція триватиме далі, вони будуть мусіти поступитися. Покищо деякі з них на власний рахунок рафінують ропу на бензину й інші перетвори й продають готові продукти на ринку. Ціна бензини й інших нафтових перетворів умовами ОПЕК не регульована й через те, вони продають по поточній ціні на ринку, необмежені будь-якими реґуляціями.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ РЕКОРДОВИЙ ДЕФІЦИТ В БЮДЖЕТІ

Вашінґтон. — Хоч вже раніше заповіджено в офіційних колах Вашінґтона, що державний бюджет на 1983 рік матиме чималий дефіцит, одначе проголошений в п'ятницю, 5-го лютого, проєкт бюджету заскочив рекордовою висотою дефіциту в сумі 91,5 більйона долярів.

Таким чином президент Роналд Реґен зревідував, а радше комплетно змінив свою поставу в справі зрівноваження державного бюджету. Донедавна зрівноважений державний бюджет, а навіть малу надвишку, Президент вважав передумовою здорової національної господарки. В передвиборчій кампанії Президент багатократно заявляв, що він буде категорично прямувати до зрівноваження бюджету, а навіть обіцяв на 1984 рік, останній рік своєї каденції, малу бюджетову надвишку. Короткий час перед поданням проєкту бюджету до публічного відома, Президент публічно заявив про зміну свого становища в справі дефіциту. Він сказав, що дефіцит не є особливим лихом і більших шкод національній господарці він не принесе.

Проєкт бюджету на 1983 рік, який починається 1-го жовтня 1982, передбачує видатки в сумі 757,6 більйона дол., а прибутки тільки 666,1 більйона дол. Проєкт бюджету передбачує збільшення оборонних видатків на 18 відсотків до суми 216 більйонів дол. Май же всі інші ділянки в бюджеті зазнали великих скорочень. Наприклад видатки на масовий транспорт будуть обнижені на 38 відсотків, видатки на будову й направи дістане на 30 відсотків фондів менше. Зменшення фондів на шкільництво осягне 14,9 відсотка, а Департамент енерґетики буде взагалі зліквідований.

Величезний дефіцит буде покритий внутрішнім заборгуванням. Ще недавно Президент остерігав, що внутрішнє заборгування держави перейде один трильйон долярів, що й сталося. Він тоді це назвав великою загрозою для національної господарки. Тепер же коли б Конґрес прийняв бюджетові пропозиції Президента, то в найближчих трьох роках державне заборгування зросте на нових 270 більйонів дол. А коли в додатку до цього Конґрес не схвалив би пропонованих Президентом зменшень бюджетових видатків та відкинув його пропозиції змін в податках, то заборгування може зрости на 500 більйонів долярів.

Проєкт бюджету, який в понеділок, 8-го листопада, Президент формально представив конгресменам і сенаторам, викликав великий спротив в різних елементах американського суспільства, а зокрема серед американських господарників. Засудили його також представники льокальних урядів. Виступили проти нього різні провідні американські економісти.

Речник Уряду президента Реґена і директор бюжету Дейвид Стакмен заявив, що представлений Президентом проєкт є життєвою конечністю для ЗСА, навіть якщо він не задовольняє значної частини суспільства. Речники Демократичної партії в Конґресі й Сенаті заповіли рішучу боротьбу проти бюджетового проєкту Президента.

ПОМЕР АРТЕМ ЮЗКЕВИЧ

Ню Йорк, Н. Й. (ПС ЗП УГВР). — З Совєтського Союзу прийшла вістка про смерть колишнього політв'язня Артема Васильовича Юзкевича (Юскевича), який помер в Таллінi 28-го січня ц.р., після довгої недуги.

Перші інформації про Артема Юзкевича подала Пресова Служба ЗП УГВР у 1976 році.

Юзкевич, українець з Волині, 1931 року народження, жив і працював у Таллінi, де був заарештований 13-го грудня 1974 року за участь в „Естонському демократичному русі". 21-31 жовтня 1975 року був засуджений Верховним судом Естонської РСР разом з трьома естонцями Кальо Мяттиком, Матти Кийрендом, Арво Варато і росіянином Сергієм Солдатовим. Їх обвинувачували в „антисовєтській пропаґанді та аґітації". На процесі Юзкевич сказав, що він українець і що в нього дві батьківщини, велика — Україна і мала — Естонія, які він однаково шанує.

Юзкевича засудили на 5 років таборів суворого режиму і свій засуд він відбув у мордовських і пермських таборах. У таборах хворів на туберкульозу леґенів. Звільнений 13-го грудня 1979 року він повернувся до Таллінy, де рік жив під адміністративним наглядом.

А. Юзкевич був одружений і мав дорослу доньку.

МИХАЙЛА ДЕРКАЧА ПОЗБАВИЛИ ГРОМАДЯНСТВА

Ню Йорк, Н. Й. — Місцева преса повідомила у виданні з 5-го лютого ц.р., що федеральний суддя Едвард Р. Нігер, переслухавши свідків обидвох сторін і вислухавши арґументів прокуратора, вирішив позбавити 73-річного Михайла Деркача американського громадянства, який, згідно з обвинуваченням, служив в Україні поліціянтом під час Другої світової війни і нібито мав допомагати німцям у винищуванні жидівського населення у місцевості Новий Яричів.

Якщо М. Деркач не внесе своєчасно апеляції до вищої судової інстанції, його можуть депортувати, заявили речники Департаменту справедливости. Кореспондентів, які хотіли безпосередньо довідатись від М. Деркача про його реакцію, він відіслав до свого адвоката Михайла Пізнака, який заявив, що він ще не бачив оригіналу судового рішення, але треба сподіватися, що його клієнт внесе відклик.

Аллен А. Раєн, голова спеціяльної комісії в Департаменті справедливости заявив, що М. Деркач є семою з черги особою засудженою за поповнені злочини під час Другої світової війни. Покищо нікого із сімох позбавлених громадянства не депортували до іншої країни. Понад 200 інших осіб, запідозрених у воєнних злочинах, є на списку цієї комісії і їхні справи перевіряє Департамент справедливости.

Як відомо, українські чинники поробили вже цілий ряд старань, щоб головний прокуратор Вілліям Френч Смит заборонив Департаментові справедливости користуватися совєтським „доказовим" матеріялом і „свідками", які дуже часто являються агентами КҐБ, або підставленими цією установою особами.

Наталія А. Федущак — стипендистка журналістики УНСоюзу

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Л. В-а). — Високошкільну стипендію Українського Народного Союзу для навчання журналістики на другий рік студій признано Наталії Анні Федущак, яка студіює цю важливу дисципліну в університеті ім. Вашінґтона, у столиці країни з осени 1980 року.

Наталія А. Федущак

Стипендію УНСоюзу на частинне покриття коштів студій Н. А. Федущак дістала на її прохання і на рекомендації двох членів УНС, як потребуюча матеріяльної допомоги студентка і як добра учениця, активна молода українка. Вона напевно цю стипендію використає хосенно для української громади і УНС, для себе самої та своєї родини — матері Ждани Федущак та молодшого брата Маркіяна. Батько Наталії Богдан Федущак помер; вдова Ж. Федущак живе на невелику пенсію з соціяльного забезпечення в Денвері, Колорадо.

Н. А. Федущак народилася 7-го жовтня 1962-го року в Су Сейт Марі, Онтаріо, в Канаді, але вже п'ятирічною дитиною з родиною переїхала на постійне поселення до ЗСА. Тут, восени минулого року, осягнувши 18-ий рік життя, дістала американське громадянство.

Протягом перебування в народній школі та в середній, яку Наталія закінчила на весні 1980 року, вона постійно виявляла всебічне зацікавлення багатьма ділянками культурного людського вияву: вивчення мов — французької та німецької; музикою — грою на віолончелі в шкільній оркестрі і на фортепіяно; фоторепортерством і видаванням шкільних річників; членством у клюбі дебат і промов; грою на сцені в шкільних виставах; членством у органах шкільного самоврядування, зокрема в різних імпрезових комітетах; навіть цікавилася бизнесовими справами шкільного журналу та подібним, за що вона дістала багато різних нагород.

Не зважаючи на велику зайнятість прерізними активностями у свої шкільні роки, Наталія пам'ятала постійно, що вона українка, і тому була діяльною в молодечій католицькій організації і доброю пластункою вже з малого віку. Вона відбувала всі приписані табори, як новачка і юначка, а далі — була на таборах „сестричкою" і „подругою" для інших пластунок, та була членою українського танцювального ансамблю „Верховина" в Денвері і працювала в комітеті українських фестивалів.

Літо 1980 року Наталія провела в Гарварді, вивчаючи українську мову в Літній школі. Тієї ж осени вона стала студенткою журналістики університету ім. Джорджа Вашінґтона, де вчиться і працює з метою осягнути ступінь бакалявра, а згодом — маґістерку з журналістики.

Протягом всього цього часу Наталія мусіла також доробляти на свою університетську освіту, не відмовляючись від жодної праці; так їй довелося працювати у шпиталі для старих громадян; кельнеркою-офіціянткою на Союзівці влітку; у німецькій бібліотеці університету, продавати в департаменті-крамниці; виховницею по дитячих таборах; редакційним працівником у видавництві та на подібних працях, — все це під час вакацій, кінців тижня і вечорами, вільними від викладів. В цей спосіб вона також пізнавала різні професії, різноманітність життя — зайнять, покликань, розваг, спорту тощо, що їй — майбутній журналістці, буде потрібне. Весь час Н. А. Федущак багато читала, знаючи, що теоретичні знання так можна найкраще здобути.

Керівник Департаменту журналістики університету ім. Вашінґтона, даючи їй характеристику, у рекомендації, не жалкує найвищих для неї суперлятивів і підкреслює її наполегливі шукання відповідей на багато питань, пише про її розум, здібності, працелюбність і успішність в опануванні тяжкого майбутньої мистец-

(Продовження на ст. 5)

У світі

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ УРЯД, ОЧОЛЕНИЙ Андреасом Папандреу, в Греції послідовно розбудовує свою співпрацю із Совєтською Росією. Після того, як він видав дозвіл совєтським торговельним і воєнним кораблям причалювати до деяких грецьких портів та доручив грецьким корабельним варстатам виконувати на них усі потрібні направи, прийшла черга на дальші кроки. Тим дальшим кроком був договір Греції з Москвою на постачання із Совєтського Союзу нафтової ропи і її перетворів до Греції. Договір передбачує доставу двох мільйонів тонн ропи з СССР до Греції на протязі 1982 року. На дальші роки, якщо зайде потреба — достави можуть збільшити. В заміну за те Греція доставлятиме Совєтському Союзові сільсько-господарські продукти. Такий товарообмін „в натурі" улюблена форма Москви у її торгівлі із сателітами та близькими до неї державами. Та форма дає Москві можливість маніпулювати цінами, а крім цього вона обходиться без міжнародних девіз, яких Совєтському Союзові завжди бракує.

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ поліції повідомило, що поліція знову перевела серію нових арештів в Римі, Фльоренції, Турині й Вероні. Наслідком тих арештів поліція схопила понад 20 активних діячів Червоних бриґад у названих містах. Арешти провела поліція на підставі даних, захоплених у квартирі, де терористи перетримували американського генерала Джеймса Дозієра та інформацій, які подали арештовані при звільненні генерала терористи та арештовані опісля. Завдяки тим новим арештам під ключем опинилися майже всі терористи, які брали участь у підготові й схопленні генерала Дозієра. Заарештовано також деяких осіб, які співділи в схопленні й вбивстві Альдо Моро, колишнього прем'єра Італії та лідера найбільшої італійської політичної партії — християнських демократів.

ЛІВІЙСЬКИЙ УРЯД ЗНОВУ ОПУБЛІКУВАВ інформацію, що американські військові літаки в загрозливій відстані перелітали коло лівійського військового літака. Американські офіційні чинники це категорично заперечили й пояснили, що американські літаки, згідно з обов'язуючими нормами, стверджували ідентичність різних літаків, але ніколи не зблизилися до них поза безпечну відстань. Лівійські закиди — це чергова звичайна вигадка, що їх тепер залюбки поширює режим Муаммара Каддафі.

У ЖЕНЕВІ ЗАКІНЧЕНО 13-ТУ СЕСІЮ ПЕРЕГОВОРІВ між ЗСА і Совєтським Союзом в справі скорочення кількости середньодистансових атомових ракет в Европі. Розмови ті почалися 30-го листопада 1981 року і час їхнього тривання — необмежений. Обидві сторони договорилися, що перебіг і вислід розмов будуть втримувати в таємниці, а тільки обидві сторони подаватимуть взаємно узгіднені загальникові інформації, або від часу до часу видаватимуть спільний загальниковий комунікат. Делеґації обидвох сторін мають у своєму складі відповідних експертів, які підготовляють розмови з технічного боку. Американську делеґацію очолює відомий дипломат і політик Пол Ніці, який колись очолював центр державного плянування, а з совєтського боку головою делеґації є Юліян Квєцінскі, польського походження, батьків якого вивезли росіяни на Сибір, де вони й загинули, а Юліян виховався в захисті для бездомних дітей. Як подали речники обидвох сторін, відтепер кожного тижня відбуватимуться по дві сесії переговорів.

В Америці

ПІСЛЯ ГАРЯЧИХ ДИСКУСІЙ, БІЛЬШІСТЬ сенаторів висловилися за різким обмеженням повновластей для федеральних суддів, які видають зарядження про насильне перевезення шкільної дітвори з однієї школи до другої, дуже часто віддаленої на десятки миль, щоб осягнути десеґреґацію американського шкільництва і задовільнити тих, які такої десеґреґації домагаються за всяку ціну. Законопроєкт Сенату, за яким голосувало 58 сенаторів, а поти 38, є один з найгостріших від часу існування програми насильного перевезення. Згідно з цим законопроєктом судді не можуть заряджувати перевозу шкільної дітвори дальше, як п'ять миль від місця проживання, або 15 хвилин їзди від хати. Сенатор Ловелл Вайкер, республіканець з Коннектикату і противник ухваленого законопроєкту, заявив, що схвалення такої постанови є дуже політично популярним потягненням, але воно не конечно мусить бути корисним для країни.

МАЙКЛ КАРДЕНАС, НАЙВИЩИЙ РАНҐОЮ пуерторіканець в Адміністрації президента Роналда Реґена, зреziґнував із свого становища керівника Адміністрації малих підприємств. Речники Білого Дому заявили, що вважали, що він не виконував належно призначених йому завдань. На його місце Президент призначив Джеймса Сандерса, 55-річного каліфорнійського продавця реальностей.

АВТОРИТЕТНІ ДЖЕРЕЛА У ВАШІНҐТОНІ підтвердили, що Совєтський Союз і його сателіти вислали до З'єднаних Стейтів Америки біля 7,000 своїх високовишколених шпигунів для збирання і крадежі інформацій з ділянки технології в американських компаніях. „Ми затурбовані таким станом, хоч докладно і не познайомлені з розміром цього шпигунства, але нам відомо, що справа набирає загрозливих розмірів", — заявили офіційні чинники ЗСА, зокрема Малколм Болдрідж, секретар Департаменту торгівлі. Він думає, що санкції застосовані президетом Роналдом Реґеном супроти Польщі і Совєтського Союзу у зв'язку з проголошеням воєнного стану у Польській Народній Республіці, посилили тенденції Москви здобувати американські технологічні таємниці шляхом шпигунства. Також директор ФБІ Вілліям Г. Вебстер заявив, що технологія військова чи цивільна була і є першочерговим завданням для закордонних шпигунів, зокрема шпигунів з країн східнього бльоку. Ричард Гелмс, колишній директор Сі-Ай-Ей, заявив, що основною ціллю совєтського намагання відкрити свій консулят у Сан Франсиско було знайти прикриття для шпигунської діяльности у цьому стейті.

ВИГЛЯДАЄ, ЩО ПІЛОТИ ЛІТАКА ЦИВІЛЬНОЇ летунської лінії „Ейр Флорида", який, як відомо, не піднісшись в повітря впав в ріку Потомак у Вашінґтоні, вбиваючи 78 осіб, знали, що крила літака є небезпечно покриті снігом і льодом, коли розмовляли про снігову бурю, яка шаліла кругом них. Все це стало відомим коли Адміністрація повітряного транспорту опублікувала розмову капітана і його помічника, записану на магнітофонній стрічці, що її видобуто із затопленого літака кілька днів після катастрофи. На підставі цієї розмови знавці прийшли до висновку, що причиною цієї трагедії була погода, обтяжені льодом і снігом крила літака і несправне функціонування розпізнавальних інструментів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проба сил в Ель Сальвадорі

Дня 3-го лютого ц. р. державний секретар Александер Гейґ заявив на сенатській Комісії для закордонних справ, що Уряд президента Реґена зробить „все, що можливе", щоби не допустити до завоювання комуністами маленької латино-американської держави Ель Сальвадору. Ель Сальвадор — величиною стейту Массачуссетс з населенням не цілих 5 мільйонів душ, має від 1979 року військово-цивільний уряд правого напрямку — і майже від самого приходу до влади мусить оборонятись проти комуністичних партизанів. Куба й Нікараґуа підтримують комуністичних партизанів безпосередньо, — за ними стоїть Совєтський Союз, що постачає цим країнам гроші і зброю та використовує їх, як виконавців своїх імперіялістичних плянів. Ці пляни ясні: „угробити" вільний світ, очолений З'єднаними Стейтами, та йти до тієї цілі поступово, завойовуючи одну за одною країни, там, де найслабше місце і найдогідніші умовини для переведення підривної акції та збройної аґресії.

Очевидно, коли Совєтський Союз намагається поширити свої впливи на американському континенті, то це насправді вдаряє по З'єднаних Стейтах. Хоча з настанням на Кубі влади Фіделя Кастра в реальній дійсності втратила своє значення „доктрина Монро", яка забороняла позаамериканським країнам втручатися у справи американського континенту, — ЗСА не можуть байдуже придивлятися дальшому поступові комуністичної аґресії на цьому континенті. Александер Гейґ, зізнаючи на сенатській Комісії для закордонних справ, одверто закинув Кубі й Нікараґуа, що вони посилили свою активну допомогу комуністичним партизанам проти існуючого там — підтримуваного Америкою — режиму.

Ліберальний табір у ЗСА є проти такої політики Реґена-Гейґа, орудуючи популярним гаслом: „Не можна ризикувати, щоб Ель Сальвадор став другим В'єтнамом". Страх перед „другим В'єтнамом", став своєрідною психозою в Америці. Гейґ говорив про допомогу урядові в Ель Сальвадорі грішми, зброєю, дорадниками, — а не американським військом, проте відмовився заявити одверто, що ЗСА не вишле туди своїх військ.

Таким чином довкола тієї маленької латино-американської держави ведеться насправді гра між двома суперпотугами: Москвою, яка продовжує похід свого імперіялізму, й Вашінгтоном, який тому походові протиставиться.

В ЛОНДОНІ, АНГЛІЯ, ЗЛОДІЇ ВИКРАЛИ ОДИН з найславніших образів Петра Брюґеля, старшого, „Христос і блудниця", вартість якого була понад мільйон долярів. Образ цей, частина фундації графа Антуана Сейлєрна, був приміщений у музеї Куртольд. Управа музею поінформувала після викриття крадежу, що, на жаль, музей не оберігався згідно з найновішими вимогами охоронної техніки. Не були вжиті всі існуючі тепер охоронні засоби з ділянки електроніки, як також людська охорона була малочисельна. Вкрадений образ зараховують до найкращих зразків флямандської школи у малярстві яка в XУI столітті була дуже популярною в Західній Европі.

Ярослав Гайвас

ПРОБНИЙ КАМІНЬ

Від конференції у Гельсінках, яка відбулася в липні 1975 року, ще не минуло сім років, а вже з її вислідів залишилися незначні лишки. Але все таки вона та її кінцеві ухвали, а зокрема їхній „третій кошик" відіграли, та ще й далі відіграють ролю лякмусового паперу, який показує пляни й наміри, що їх з тією конференцією пов'язували різні учасники тієї конференції, тобто 35 европейських народів, а в тому числі ЗСА і Канада та як вони їх переводять у життя.

Такої конференції домагалася Москва ще з половини 50-их років. Її ідею уперше підніс на міжнародному форумі Вячеслав Молотов, тоді міністер закордонних справ СССР. Москві йшлося про формальне затвердження їхніх територіяльних здобутків в Европі. Російські здобутки в Европі після Другої світової війни — такі неймовірно великі, що, мабуть, тільки російські дипломати бачили повні їхні наслідки й тому вони аж так дуже наполягали на відбуття такої конференції. Після Другої світової війни не було мирового договору й російські здобутки не були формально акцептовані ні Европою ні світом. А росіяни здавали собі справу з того, що здобуття ними Середньої Европи й частини Німеччини — це є їхня стопа в дверях Европи. У тій ситуації органічним завершенням процесу був би вихід „доблесної червоної армії" на береги каналу Ля Манш, а може й до Піренеїв. І тільки інтервенція зовнішньої позаевропейської суперпотуги може втримувати статус кво, створений Другою світовою війною в Европі. Ролю тієї потуги могли перебрати на себе тільки ЗСА і тому це є найбільш логічне умотивування перебування американських дивізій 35 років після війни в Европі на европейському континенті.

Одначе Москву не вдоволяло тільки заакцептування Европою стану створеного тією війною. Їм хотілося й хочеться чогось більшого. Вона хоче, щоб европейський геній і м'язи ще й запрацювали для неї. І тому конференція тільки з одного боку мала зайнятися справами безпеки, фактично для здобутих Совєтським Союзом кордонів на заході, але з другого боку вона мала ще й наладнати „кооперацію" Европи з СССР, тобто участь Европи й европейських народів у розбудові російської імперії та побудові комунізму. Такі були пляни Москви й сьогодні вони — як на долоні перед кожним. А може ще й навіть сьогодні не кожен бачить значення Гельсінок і для чого російська дипломатія так настирливо наполягала на цьому майже 20 років, аж доки свого не добилася.

Одначе треба признатися, що на якомусь пункті тих заходів, або може під час самої конференції у Гельсінках західні дипломати зорієнтувалися в чому діло й тому рішили якнайбільше скористати з Гельсінкських розмов. А тому що Москві таки дуже залежало на позитивному висліді Гельсінкської конференції, то вона погодилася на „третій кошик" кінцевих угод, навіть не передбачаючи, які з цього вийдуть для неї клопоти.

Одна з точок Гельсінкських угод передбачувала періодичні конференції для перевірки тих угод та як їх переводиться в життя. І тут обидва табори зайняли протилежні становища. Совєтський Союз плянував використати ті дальші конференції для переводження у життя питань „безпеки й співпраці", тобто закріплювання впливів СССР в Европі та включування Европи в розбудову й зміцнювання Совєтського Союзу, а Захід мав на увазі добиватися на базі тих угод пошанування прав людини й інших вартостей, з ними зв'язаних. Ті дві протилежні постави виявилися насамперед на Беоґрадській Гельсінкській конференції, а відтак на Мадридській.

З перспективи шести років ясно, що „третій кошик „Гельсінкських угод виконав велику роботу. Не виключено, що значною мірою він започаткував новий етап боротьби з совєтським імперіялізмом і комунізмом. Сталося це не завдяки тим, що постанови „третього кошика" формулювали й схвалювали, а завдяки тим, що схопилися його постанов, щоб хоч якоюсь мірою могти сказати голосніше про своє страшне положення та про свої вимоги зажити хоч трішки людським життям. Рух за права людини поза залізною заслоною став плятформою виходу вільної думки на поверхню життя навіть у совєтських умовах і значного підйому. Очевидно він був тільки елементом загального зрозуміння, але в цілому спектрі вільнолюбних сил в російському суспільстві та національно-визвольних сил в суспільствах поневолених народів він має своє вагоме місце.

Це вже,мабуть, таке призначення, що Совєтський Союз мусів зі свого боку поповнити цілий ряд катастрофальних помилок, які несподівано так скріпили вільнолюбні сили в світі й у СССР, що він опинився в нелегкій ситуації. Авантюри в Африці, підривні акції в цілому світі, а зокрема в Середній Америці, накінець Афґаністан, Польща створили підставу для перелому.

Одначе заіснування умов для перелому ще не значить самого перелому. Наскільки вільнолюбні сили світу, а зокрема державні керівництва Заходу здібні на це, покажуть найближчі місяці. Перебіг продовження Мадридської конференції буде барометром для цього. 9-го

(*Продовження на ст. 6*)

Олександер Татомир

ЧУЖИНЦІ ПРО УКРАЇНУ

Після Другої світової війни появилася значна кількість англомовних історичних видань і споминів видатних осіб, які згадують про Україну, зокрема коли заторкують справи Східньої Европи. Вони аналізують причини, перебіг і наслідки цієї жахливої глобальної війни з участю у ній різних народів, а в тому і українського.

Багато авторів об'єктивно розглядає українську проблему, інші під впливом малоприхильних нам джерел плутають правду з брехнею, а ще інші, з різних егоїстичних мотивів, стараються представити нас у кривому дзеркалі.

Англомовні історики в розшуках за правдою, часто через недостачу об'єкних джерел, стають жертвою псевдонаукових творів тенденційно спрямованих теперішніми, або колишніми окупантами України.

У тенетах обману

Такою жертвою стала й відома авторка кількох наукових праць і европейська кореспондентка Елизабет Вискмен, яка на прохання директора преси Оксфордського університету в часі поїздки на континент за шість тижнів приготовила працю про помюнхенську Европу п. н. „Undeclared War" by Elizabeth Wiskemann, Mc'Millan, St. Martin's Press, New York 1969, 332 pg., де вона побіч інших народів основно розглядає положення в Чехо-Словаччині, а зокрема в Карпатській Україні.

Е. Вискмен на 50-ти сторінках переказує минуле України від сивої давнини до Другої світової війни. Вона вірно з'ясовує спротив українців колективізації та большевизмові, згадує про численні процеси й вивози на Сибір і переслідування українців на Західних Українських Землях поляками, включно з ганебною пацифікацією. Українське питання в 1939 році називає ключовою проблемою тодішньої европейської політики. Але під впливом деяких необ'єктивних джерел часто ідентифікує наше минуле до Шевченка з історією Московщини, закидає українцям традиційний антисемітизм і співпрацю з нацистами, особливо в Карпатській Україні, що її дійсним керівником, за інформаціями авторки, був полк. А. Мельник, а не о. Августин Волошин.

В дорозі на Схід авторка стрінула в Парижі чільних українців, але вони не використали вийняткової нагоди й не передали їй достовірних джерел. Нашою виною є те, що ми до сьогодні не спромоглися на монументальну історичну працю в кількох мовах світу в користування чужинцям. Якщо б ми хоча частину цієї енергії, що її безплідно витрачаємо на постійні громадські та партійні спори, присвятили науковим виданням, тоді наша історична документація була би могутньою зброєю на світовому форумі.

На маргінесі закиду про український антисемітизм слід рішуче ствердити, що в світлі історичних джерел він зовсім безосновний, бо в часах Хмельниччини козаки карали поляків разом з жидами тільки за їхні важкі злочини супроти українського народу, а в 1918 році українські уряди, не зважаючи на масову участь жидів у большевицьких насильствах і мордах ЧеКа, заборонили під карою смерти самосуди та погроми жидівського населення. Чому ж тоді деякі українці допомагають знеславлювати наш народ?

А в зв'язку із закидом коляборації з нацистами запитаємо: Чи змагання забутого всіма українського народу за свободу — й через те дуже коротка співпраця з німцями, а згодом збройна боротьба проти них, є більшим злочином, як 50-тирічна коляборація Заходу, а зокрема Америки з УССР, що допомогла канібальській совєтській владі втопити в морі крови змагання за свою державність десятків народів і насильно включити їх у московську тюрму? Час покінчити з гіпокризією!

Чемпіон правди

До реєстру англомовних авторів, які не зважаючи на згадані недоліки, по дбайливих дослідах міжнародних договорів, державних архівів і рапортів розвідки дали об'єктивну оцінку Східньої Европи та української проблематики, слід врахувати блискучого аналітика Другої світової війни англійця Роберта Сісила, що виготовив документальну працю п. з. „Hitler's Decision to Invade Russia" by Robert Cecil, David McKay Company, Inc., New York 1976, 192 pages.

Автор стверджує, що манія расової вищости та історичного призначення довго дрімали в німецькій національній свідомості й тому поява Гітлера не — випадкова. Під історичним аспектом важко пояснити релігійними різницями конфлікти німців зі слов'янами, бо часто одні та другі мали ту саму релігію, або поступом німецької цивілізації та урбанізації, бо відомо, що між V і VII сторіччям слов'яни культурно й мілітарно домінували і поширили своє володіння на захід до ріки Ельби та Адріятику, а в середньовіччі слов'янські землі були вже урбанізовані.

(**Продовження буде**)

З господарського життя

Мехіканський нафтовий інститут, співвирішна інституція в справах енерґетичної політики Мехіко, запропонував змінити в основі дотеперішню нафтову політику тієї країни. В Мехіко відкрито великі, дотепер ще не обраховані резерви нафтової ропи, про які кажуть, що вони можуть бути більші як у Савдійській Арабії. Не зважаючи на те, мехіканський уряд рішив розвивати продукцію ропи поволі і поступово, уникаючи приспішеного росту, а з тим і можливості різних несподіваних бічних його наслідків. Тепер Мехіканський нафтовий інститут запропонував ту політику змінити й перейти до політики приспішеної експлуатації нафтової ропи, її зростаючого експорту, щоб таким способом придбати фонди для індустріялізації та взагалі господарської розбудови Мехіко. Господарський розвиток Мехіко досі занадто повільний і Мехіко далеко позаду інших країн, які мають менші господарські можливості, як Мехіко. Продукція й продаж нафтової ропи в Мехіко удержавлені і керує ними фірма, яка є державною власністю, Петролєос Мехіканос. У своїх звітах Петролєос Мехіканос подає, що має труднощі в продажу півтора мільйона барилок нафти денно, які дає продукція.

На пропозицію могутнього у японській господарці МІТІ — Міністерства інтернаціональної торговлі та індустрії — японський уряд впровадив нову реґуляцію для міжнародної торговлі, а в першу чергу для імпорту закордонних промислових виробів. Таким чином японський уряд хоче оминути закиди американського й західньоевропейського промислів, що він створює штучні бар'єри для імпорту чужих товарів, а в той же самий час розбудовує вивіз за кордон власних виробів. Першим кроком японського уряду було знесення ввозових оплат для 76 родів електронічних виробів. В слід за цим має прийти відкриття японського ринку для цілого ряду інших виробів. Европейські уряди звернулися до — японського, щоб той урядовими зарядженнями стримав вивіз різних виробів на европейські ринки. Японці відповіли на це, що вони відкривають свої ринкові можливості для европейських товарів, уможливлюючи таким чином вільну конкуренцію й успіх того, що в ній буде кращим. Такі японські пропозиції не задоволяють европейські господарські кола, зате американські приймають їх більш позитивно.

Червоний Китай ввійшов в коло держав, які будують великовантажні кораблі на експорт. Цьогорічні замовлення на будову кораблів в корабельних варстатах КНР вдвічі більші, як минулорічні, а на наступний рік передбачений неменший зріст. В остаточному пляні КНР хоче дійти до 50 відсотків світового кораблебудівництва на чуже замовлення. Згідно з оцінкою фахових кіл, в КНР побудовані кораблі дорівнюють, а в багатьох випадках перевищують прийняті в світі стандарти. Саме тепер китайські варстати виконують замовлення на кораблі вартости 600 мільйонів долярів. Головним центром кораблебудівництва в КНР є під сучасну пору порт у Деліян, але порти в Шанхаю і Кантоні намагаються перебрати першенство.

Ситуація на грошовому ринку в ЗСА привертає щораз більше уваги до себе з огляду на непередбачені об'яви. Насамперед висока відсоткова стопа викликає занепокоєння, бо вона впливає на зменшення господарської активности. Тільки вийнятково прибуткові підприємства дають можливості заплатити кошти позичок, які знову піднеслися вгору і є вищі як 15 відсотків у річному відношенні, та ще й принести задовільний прибуток. З моментом зменшення інфляційного тиску, який впав нижче 10 відсотків у річному відношенні повинна була тривало обнизитися відсоткова стопа, тим часом вона несподівано піднеслася. Деякі економісти, а з ними речники Уряду Роналда Реґена бачать причину тому в політиці емісійної системи ЗСА, тобто Федеральної Ради Резерв. Ближчим часом очікують зміни політики тієї системи. Коли вона обнизить дисконтову стопу для цінних паперів-закуповуваних нею від банків — це значитиме збільшення плинности гроша та його зріст на ринку, але коли б дисконтова стопа була піднесена, тоді слід очікувати дальшого обмежування грощей в ринковому обороті.

Автомобільні спілки ЗСА проголосили звіт з продажу своїх виробів в останній декаді січня ц. р. Всупереч сподіванням продаж американських авт знову обнизився на 23,8 відсотка у порівнянні з попереднім роком. Постійний застій американського автомобільного ринку починає викликувати глибокі турботи. Виглядає, що його недоліки, спричинені високими цінами американських виробів і низькою їх якістю, триватимуть ще далі. В передостанньому тижні закінчилися неуспіхом переговори автомобільної юнії робітників з керівництвом Дженерал Моторс, найбільшої американської автомобільної компанії. Тепер почалися такі самі переговори з компанією Форда. Всі американські компанії вимагають від юній згоди на обнижку їхніх вплат на соціяльні забезпечення робітників, нижчих заробітних платень та піднесення продуктивности робітників. Речники юнії вимагали, щоб усякі такі полегші для компаній відбилися на зменшенні цін авт. Компанії дуже радо на це погодилися й зі свого боку запропонували дальші кроки в цьому напрямі. Тоді юнії вицофалися з розмов як у випадку Дженерал Моторс.

Мирослава М. Мудрак

ОБДАРОВАНІ МИСТЕЦЬКИМ ТАЛАНТОМ

У днях 28-29-го листопада 1981 року відбулася одна зі серій місцевих виставок, що її влаштував 8-ий Відділ Союзу Українок Америки в Пармі, Огайо. Своєрідність виставки характеризував показ творчости чотирьох українських мисткинь, замешкалих в Ню Йорку, які закінчили вищі мистецько-учбові заклади (успіх чого позначається в їхньому мистецтві), і яких можна зарахувати до верстви надійних професіоналістів не тільки серед українського суспільства, але й серед чужинецьких кіл.

Ірина Волосянська, Уляна Салевич, Аня Фаріон і Оксана Цегельська — це мисткині обдаровані великим мистецьким талантом. Своєю роботою вони проявляють творчу мистецьку уяву, свобідне опанування матеріялу й техніки, а що найважливіше, готовість випробовувати різні мистецькі засоби, щоб удосконалити свій індивідуальний мистецький стиль. Правда, не кожний їхній виставлений твір досягає повної естетичної зіграности, і тут лише можна догадуватися про їх мистецький намір, але це не применшує загальної позитивної оцінки цієї виставки.

На виставці можна було оглянути рисунки (Волосянська), малюнки (Салевич), скульптуру (Фаріон), і порцеляну (Цегельська). Рисунок, це підстава кожного мистецького твору й тому слід перше зосередитись над творчістю Волосянської.

Ірина Волосянська вміло опанувала величний розмір рисунку. Вертикальна композиція наголошує подовгастий формат паперу. На білому тлі, покриває мисткиня майже цілу площину паперу малими й делікатними штрихами олівця. Вислід такого спокійного, систематичного штрихування, позначений тут і там прозорим тушем, вказує на рішучу, солідну творчу особистість. Дрібно-штрихова, ламка й дріб'язкова манера, вузькуваті форми рівнож підкреслюють структуру форми, в місцях згорнену, складену, схрищену, або зморщену. Згущення пастельних підтемряв бронзового й синього кольору, злагіднює гострі закутки й заспокоює спостерігача, хоч ціла картина жимчить своєю притаманною молекулярною основою.

У цих ранніх творах, датованих з 1976 року, існує думка про маґніфікацію — момент коли найменша й найскладніша річ — стократно побільшена. Хоч твори диспонують конкретним біологічним елементом, про що свідчать самі титули („Легені", „Дві клітини"), однак, тому що це й теж повноцінні твори абстрактного мистецтва, з них також виринає образ зовнішнього світу. Тож „Легені" або „Дві клітини" перетворюються на орієнтальний краєвид, вертикально виконаний зі стрімкими уголовинами, покриваючи каменисту й багатогранну скелю волохатою листоподібною поверхнею. У загальному, картини створюють настрій тимчасового просторового підвішування, хоча в той сам час, свідомо спостерігаємо плоскість тла, якому мисткиня надає враження випуклости.

У менших формах, Волосянська не досягає такої високої якости як у великих рисунках. Де у великих творах виступає розмаїта композиція, у менших це заступається монотонністю. В останніх витворюється атмосфера дрімуча, сонна, неспокійна й навіть сюрреалістична. Мисткиня вникає в внутрішні почування й поривання, в заглиблену психологію, ба навіть у детальну тканину анатомії. Не рисує Волосянська цей внутрішній світ об'єктивно, а радше, представляє його атмосферу. Тому до цих рисунків треба підходити не зі знанням про зовнішній світ, а натомість тут треба зосередитись над химерними його аспектами. Тьмянним способом Волосянська витворює м'яку тональність. Кольорит у неї понурий, зм'якшений у неї тушами й тінями. Витворюється переплутаний шовковий ефект у якому тяжко розібрати фіґури. У закутаній темряві ембріонічні форми створюють неспокійне, іншосвітнє оточення.

Такі почування оправдані самою дивовижною технікою. Наприклад, у творі „Амеба", Волосянська користується тонкими тушами зі синього чорнила. Це створює тло на якому, немов би автоматичним письмом, мисткиня ілюструє повторення мотиву. В інших творах, успішно експериментує різним матеріялом і способами: крейда на картоні, шкробання поверхні, вживання глини й вугля, покрите воском. Наслідок різноманітний, в більшості, надаючи етеричну якість. Бракує, натомість змістовної якости, а залишається лише монотонне повторення візерунків.

З другого боку, нібито встромляючи нас у незнані обрії, малюнки Уляни Салевич дозволяють споглядачеві милуватися райдужним світом кольорів. У протилежність до підходу Волосянської, картини Салевичевої не вказують на педантичний начерк, радше, вказують на те, що мисткиня підходить до мистецтва малюнку свобідним, обширним розмахом. Здебільшого вона в кожному малюнку користується повним кольористичним спектрумом, вживаючи всякі відтінки на колі кольорів. Кольор-це тема й метода мистецтва Салевичевої. Мисткиня малює, рисує й компонує тільки кольором. Композиційна схема у деяких картинах базована на субтельному геометричному розподілі кольорів. Наприклад, глядачеві може не важко помітити домінуючу лінійну вертикальність у малюнках мисткині, але менш явне, це розсудне поділення полотна кольором. У картині п. з. „Порожнеча", темні тони зосереджені на одному боці, а ясніші з другого боку. Цей поділ ніжно підкреслений відмінними напрямними замаху пензля. „Підміський рай" (1979) — це другий твір, в якому оксамитове накладання фарби явно вирішує обрії й просторові глибини.

Без сумніву, Салевич є майстром абстрактного малювання. Коли Волосянська в своїх рисунках запрошує вас заглянути в темні глибини суб'єктивної підсвідомости, Салевич, своїми абстрактними малюнками, уможливлює подорож у зовнішній світ безконечностей. У неї не так психологічне спостереження світу, як філософічне. Витворює вона таку атмосферу в яку треба глибоко вдумуватися а не піддаватися тільки почуванням. Самі ж навіть титули підкреслюють філософічний мотив її мистецтва.

Самий стиль часто нагадує творчість американської мисткині Джорджії О'Кііф, особливо в закруглених, плавких формах. В загальному, відчувається теплу атмосферу і позитивну філософічну поставу. Мабуть найбільш успішна картина в цьому напрямі-це „Морська мушля". Голубий настрій нагадує морське побережжя, а сама сіра закруглена форма, тільки натякає на предмет цього малюнку. На тому змістовна асоціяція кінчиться, а починається самостійне намагання осягнути чистий естетичний рівень.

Хоч Салевич вміло оперує абстрактною композицією, у найновіших творах мисткині починається закрадатись фіґуративність. Це найменш удачні твори Салевичевої, тому що вони зраджують якусь мистецьку нерішучість, шукання чогось непевного, неустійненого. Ще у творах відчувається витворення кольором простірної глибини, але ж загалом, картина „Фам фаталь" і „Етнічний ідеалізм" лишають за собою враження незакінчених праць, студій над фіґурою, нез'ясовану проблематику.

Зате, у творчості Ані Фаріон відчувається солідну мистецьку підготову і розв'язку поставленої проблеми. У неї цілковито клясичний підхід до мистецтва. Це наглядно помітне не тільки в тематиці яка зосереджується над клясичною нагою жіночою фіґурою, але й рівнож у настрої який вона витворює. У цьому, скульптури Фаріонової вказують на велику тяглість з віками історії мистецтва. Наприклад у творі п. з. „Трансформація", помітна не тільки фіґурна трансформація, але самий твір теж підкреслює мінливу, розвиткову тяглість історії мистецтва. У цьому творі, виконаному у 1981 році відчувається відгомін античної історії. Жіноче лице викликає в уяві образ голови мумії на єгипетських гробах, або шапки на жамбах-колонах асирійських храмів, оздоблених охоронною постатею, часто жіночою фізіономією. Фіґура ця наводить на думку надприродну силу, наглядаючої богині яка кружляє по світі.

Коли у творчості Фаріонової переважає тема переміни, трансформації, це влучно сходиться з матеріялом в якому мисткиня працює, бо в її руках, неживий камінь перетворюється на фіґуру яка пульсує й жервіє потенційним життям. Розмір каменя також диктує розв'язку тематики. Підкреслює мисткиня фраґментарність не тільки фіґури, але й самої форми каменя, підкреслює течу й коливання довгого жіночого волосся. Фаріонова дуже чутливо підходить до твердого матеріялу. Не дозволяє йому перешкоджати у витворенні ніжної пластичности. Тому, стриманим способом, виражає буйну мистецьку думку.

У скульптурах Фаріонової існує розрізнене зіставлення між рельєфом і круглою скульптурною формою. Са-

(*Продовження на ст. 5*)

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА „СОЮЗІВЦІ" В ДНЯХ ВІД 8-го до 12-го ЧЕРВНЯ 1981 РОКУ

(12)

ЧЕТВЕР — ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ
год. 2.00 по полудні

ЧЛЕНСТВО УНСОЮЗУ В УККА

(Продовження)

Ред. А. Драган на вступі сказав, що він хотів би допомогти всім збагнути, в чому саме полягає справа теперішнього конфлікту в УККА, в українській громаді і, до деякої міри, в самому УНСоюзі. Висловив сумнів щодо твердження, що причиною непорозумінь було опрокинення ротаційної системи, чи неправильний вибір Номінаційної Комісії, чи інші справи. На його думку, це не були достатcurrently важливі причини, які довели до цього розладу в УККА. Сказав, що на підставі того, що дотепер було написано в пресі і що було сказано при різних нагодах, можна до деякої міри поставити діягнозу цього розладу. Причини є далеко більші і ширшого маштабу, як декому здається. Справа конфлікту лежить у двох відношеннях — в організаційно-структуральному і у програмово-ідейному. Заявив, що на бажання зібраних, він міг би навести цілий ряд фактів, які наглядно показують в чому є ці причини.

Найперше він розглянув організаційно-структуральну сторінку. До цього часу УККА і його попередники, як Федерація, Народний Комітет, Об'єднання — вони всі були побудовані на базі основної засади, на якій є побудована Америка, а то „Е плюрібус унум" (З множества одне). Кожна складова організація УККА може мати свою програму, може визнавати свої концепції, але є певні принципи, які є передумовою приналежности даної організації до УККА.

Головною метою створення УККА було, без уваги на особисті погляди чи переконання, мати офіційного речника, який міг би заступатись в Американському Уряді у Вашінґтоні за етнічні права українців в Америці та виступав в обороні прав українського народу. З тих то причин довгий час українці в Америці називали УККА „наша репрезентація", бо вона заступала їх у тих справах, які були бездискусійні та узгіднені. Теперішнє непорозуміння зачалося від резолюції в справі ген. П. Григоренка. І тут виринуло питання, чи УККА є таким „Е плюрібус унум", чи тільки „унум". У матеріялах, які були друковані у „Свободі", було ясно накреслене становище УНСоюзу — що для нього найвищим законом („супріма лекс") є єдність української громади і УНСоюз є готовий підпорядкувати цьому найвищому законові свої власні амбіції. У відповідь на це, речник іншої думки і в іншому органі заявив „...Патетичні заклики до єдности тільки пособляють розладові в громаді". Отже, він протиставив тій „механічній єдності", тому „Е плюрібус унум", свою „органічну єдність", тобто, що всі повинні слухати, говорити і у всіх справах погоджуватися так, як цього вимагає одне угруповання.

В дальшому порушив справу програмового порядку і сказав, що свого часу було появилось твердження одної поважної особи, що дисиденти повинні орієнтуватися на українську громаду в Америці, а не навпаки. Це, на його думку, є дуже небезпечне твердження. Головною метою українців на еміграції (в Америці) повинна бути оборона і боротьба за право українського народу висловлювати свою волю, тобто допомогти українському народові здобути таку ситуацію, щоб він міг свобідно вирішувати свою долю. Підкреслив, що при тому українці в Америці не можуть і не повинні наказувати тому українському народові, як він має оформлювати ту свою долю. В дальшому зазначив, що не можна вимагати, щоб усі люди однаково думали. Крім трьох засадничих принципів, які має американська конституція, українці прийняли ще принцип, який був вирішений актами 22-го січня — „незалежна, свобідна, народоправна Українська Держава". Ствердив, що добре, що є такі групи, які підказують народові, що треба робити, але ніхто не може вимагати, щоб у такій організації, як УККА, всі погоджувалися з їхніми думками і поглядами.

На кінець зазначив, що сказав усе це на те, щоб можна було збагнути глибину причин теперішньої кризи. На його думку, не можна відступити від основної бази побудови УККА „Е плюрібус унум", як теж не можна відступити від трьох головних засад Американської Конституції і четвертої — української засади 22-го січня. Генерал Григоренко може думати, як він хоче, може мати свою „концепцію", але як довго він пропаґує засаду 22-го січня, його не можна відкидати. Те саме відноситься і до організацій — кожна з них може мати свою програму праці, але у такій репрезентації, як є УККА, не можна усіх підтягати до одного знаменника, тобто вимагати, щоб усі однаково думали.

Інж. С. Куропась представив присутнім делеґацію Об'єднання сеньйорів: мґ-ра Миколу Аврамчука - голову Об'єднання сеньйорів, д-ра Романа Барановського - заступника голови і Марію Мартюк - скарбника.

Мгр Микола Аврамчук привітав присутніх і побажав гарних успіхів у нарадах. Повідомив присутніх, що наступного тижня відбудеться на Союзівці сьомий з'їзд сеньйорів. На ньому він буде змушений сказати, що УНСоюз не дотримав обіцянки і ще не зробив нічого в справі побудови дому для старших в околиці Союзівки. Ствердив, що під оглядом опіки над старшими віком членами УНСоюз залишився далеко позаду інших національних груп, які багато вже зробили і дальше роблять для своїх членів-сеньйорів. Сказав, що знає, що на це складаються різні причини і ці причини будуть проаналізовані під час ділових нарад сьомого з'їзду. Під кінець звернувся до Головного Уряду зі закликом, щоб він дав реальну підставу сеньйорам вірити і надіятися, що УНСоюз дасть їм поміч, тобто зреалізує давню вже постанову побудови дому для старших.

Інж. С. Куропась висловив сумнів, чи варта ще продовжувати дискусію на тему УККА і XIII Конґресу тоді, коли в тій справі було вже багато сказано. У Головному Уряді УНС „одинадцятка", або т.зв. опозиція вже висловила свою думку, по громадах теж були вже висловлені погляди „за" і „проти", Визвольний Фронт вже осудив головного предсідника д-ра І. Флиса, осудив „Свободу", осудив теж редактора-емерита за те, що він навів деякі листи, які мав у своєму архіві. Чому ж тоді ще дальше на ту тему говорити. „Одинадцятка" старалася дати „вотум недовір'я" Головному Екзекутивному Комітетові і їм це не вдалося. Дальші намагання і дискусії осудити на цьому форумі Головний Екзекутивний Комітет і д-ра І. Флиса та винести в тому напрямі якусь резолюцію, до нічого не доведуть, бо все буде 15 голосів проти 11. На його думку, члени Головного Уряду зібралися на наради, щоб привернути мир, а не ще більше поглиблювати кризу, бо обов'язком головних радних є дбати про добро УНСоюзу і збільшення його членства.

М. Хоманчук висловив своє здивування, чому головний предсідник заявив, що в деяких справах буде радитися з Екзекутивою — чому він не прийде з цими справами перед зібраний тут Головний Уряд УНС. Запитався, чому головний предсідник продовжує ту саму тактику полагоджування справ, яку він вів дотепер.

Д-р А. Лозинський ствердив, що проблема непорозуміння в УККА заіснувала ще далеко перед XIII Конґресом, особливо у відношенні до УНСоюзу. В його оцінці, спричинником цієї проблеми, і він в цьому навіть не сумнівається, був головний предсідник д-р Іван Флис. Не було непорозуміння між УНСоюзом і УККА до того часу, доки д-р Флис не став головним предсідником УНСоюзу, що сталося в 1978 році. Від самого початку свого урядування він старався встановити т.зв. нову політику, тобто, що УНСоюз не займатиметься тепер виключно забезпеченевими справами, загально громадськими, фінансовими і братськими, а натомість УНСоюз і його представники займатимуться одним політичним думанням чи окресленням. Перед XIII Конґресом це можна було помітити у різних випадках, як пр. у справі ген. Григоренка „Свобода" була зайняла своє становище, а чемпіоном в обороні ген. Григоренка був головний предсідник. В дальшому сказав, що д-р І. Флис на терені УККА робив усі заходи, щоб не допустити головного предсідника другої братської установи „Української Народної Помочі", щоб він, згідно з ротаційною системою, був представником УККА у СКВУ. Перед звітом Номінаційної Комісії XIII Конґресу і перед дискусією про ротацію, була вже вироблена політика, яка не постала на Конґресі — вона тільки там продовжувалася. Після Конґресу прийшли різні закиди в сторону тих політичних груп, з якими д-р Флис не може жити в згоді. Прийшли статутові закиди, що до Екзекутиви УККА вибрано 26 членів замість 15, хоч речником УНСоюзу на Номінаційній Комісії був головний секретар В. Сохан, який брав там активну участь і ні разу не запротестував проти того. Він навіть голосував за пропозицією, щоб до Екзекутиви УККА ввійшло Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби, яке своєю політикою йде по тій самій лінії, що теперішня Екзекутива УНСоюзу. Переступлення статуту, на думку д-ра Флиса, відбулося тільки тому, що Конґрес не повівся так, як цього бажав його політичний інстинкт. Ця політика була видна також тоді, коли представник УНСоюзу в Номінаційній Комісії XIII Конґресу не встидався того і підтримував кандидатуру д-ра Стерча на голову Номінаційної Комісії, а не кандидатуру поручника Лева Футали. Як далеко пішла політика УНСоюзу, показалося аж після XIII Конґресу. Підкреслив, що в його оцінці, головному предсідникові і членам Екзекутиви не йдеться про ротацію, а про їхню тенденційну політику. Сам головний предсідник у переговорах з речниками УККА 16-го січня 1981 року заявив, що тут не йдеться про ротацію. У приватній з ним розмові, головний предсідник заявив, що „Свобода" не поміщуватиме жадних статтей, які є неспівзвучні з його думками. Запитався, якщо проблемою не є ротація, то яка ж саме проблема існує у відношенні УНСоюзу до УККА. Чи це може проблема одного чи другого політичного середовища? Кілька років тому, на Конґресі СКВУ вибрано його головою Миколу Плав'юка, голову Проводу Мельниківців і тоді ніхто не протестував, ані Екзекутива УНСоюзу, ані головний предсідник. Але коли запропоновано на пост екзекутивного заступника президента УККА ред. Ігната Білинського, представника іншого середовища, людину, яка має окреслення члена ООЧСУ, тоді прийшли протести, прийшло створення Комітету за Правопорядок в УККА і правдоподібно дійде до того, що буде створена ще одна Централя. Відповідь на це, чому головний предсідник з одним середовищем воює, а з другим і третім братається, лежить у словах самого предсідника, який сьогодні назвав ООЧСУ політичними противниками УНСоюзу. На його думку, настанова головного предсідника УНС, який стверджує, що політичними противниками УНСоюзу є організації ООЧСУ, а члени тієї організації є заразом членами УНСоюзу, є головами Окружних Комітетів УНС і є заступлені у Головному Уряді УНС, є неґативна. Заявив, що правдоподібно йому прийдеться повторити внесок, який він був поставив перед прийняттям звітів.

о. Степан Біляк попросив присутніх, щоб однохвилинною мовчанкою вшанували пам'ять бл. п. о. д-ра Володимира Ґавліча, якого похорони саме тепер відбуваються.

Після вшанування пам'яти померлого пароха церкви св. Юра в НюЙорку, продовжувано дискусію.

Є. Репета ствердив, що у всіх статтях, які були поміщені у „Свободі", включно з редакційними, на тему XIII Конґресу УККА, вперто опускано і не подавано до відома читачів складу Президії і Екзекутиви, який запропонувала Номінаційна Комісія. На основі зібраних інформацій, він подав організації, які мали входити до Президії і Екзекутиви УККА, а то: УНСоюз, УБСоюз, Провидіння, СУА, Комбатанти, Молодечі Організації, ОДВУ, ЗУАДК, ЦУКА, Прихильники УНР, НТША, УВАН, Інженери, Лікарі, Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, Золотий Хрест, Відділи УККА. Зазначив, що всі ті організації не є доміновані Визвольним Фронтом, тільки частина Відділів УККА. Це доказує, що до Президії і Екзекутиви УККА було запропоновано більшість таких організацій, які не є у Визвольнім Фронті. І це промовчується тільки на те, щоб громаді не сказати всієї правди, бо тоді заява, що УККА наче б то опинився під домінацією Визвольного Фронту, дістала б немилосердно в лоб.

Запитався, чи дійсно була поважна причина, щоб УНСоюз відтягав своє членство з УККА — чи це зроблено на домагання секретарів. Сказав, що як йому відомо, такого натиску не було — це було рішення двох чи трьох людей, які мали свої політичні чи особисті порахунки. А наслідком того є тепер те, що Округи на своїх зборах занимають до цієї справи становище; непорозуміння в Чікаґо виплило теж з тих причин, а теж тому багато членів згрошевлюють свої грамоти. На його думку, УНСоюз повинен був поступити так, як ЦУКА. УНСоюз має дуже різнородне членство і він не повинен його антаґонізувати. Сказав, що вважає, що для Союзу одиноким виходом з цієї ситуації є повернути своїх представників до УККА і нехай вони там будуть один рік. Треба цим задоволитися і чекати до наступного Конґресу, а тоді постаратися вислати на нього не 39 делегатів, а щонайменше 200.

М. Сорока заявив, що він не погоджується з наголошуванням, що ген. П. Григоренко є „наш генерал", бо це є неправильне очеркнення і мильно інформує українську громаду про те, хто він є. Генерал Григоренко ніколи не служив в українській армії, помимо того, що така українська національна армія була і брала активну участь в останній світовій війні. Генерал Григоренко ніколи не служив в Українській Повстанській Армії, навпаки, він кермував московськими полчищами, які нищили УПА, а теж він, як керівник старшинської школи, вишколював тих, які мали нищити не тільки борців за українську справу і державу, але все те, що мало будь-яке відношення до українства. Приїхавши на еміґрацію, ген. Григоренко вписався до товариства російських ветеранів Червоної Армії. Тому, на його думку, ген. Григоренка не можна вважати „нашим".

В справі УККА сказав, що коли б йому прийшлось робити подібне рішення, як це зробили члени Екзекутиви - делеґати на XIII Конґрес, то він перед тим поважно застановився б над цим. Те, що сталося, перейде до історії й історики колись осудять поступовання членів Екзекутиви УНСоюзу.

Мгр І. Геврик заявив, що він погоджується з твердженням д-ра А. Лозинського, що проблема заіснувала ще далеко до XIII Конґресу. Сказав, що у травні 1979 року голова проводу Визвольного Фронту, Ярослав Стецько, видав заклик до членів Визвольного Фронту, щоб вони, коли є членами УНСоюзу, „переключалися" в члени Української Народної Помочі. Ствердив, що д-р Б. Футей, проф. І. Телюк і д-р А. Лозинський, будучи членами Головного Уряду УНС, присягали, що вони будуть діяти і працювати для добра УНСоюзу, не солідаризувалися з Екзекутивою УНСоюзу в справах УККА, а навпаки, вели і ведуть акцію, щоб під крила їхньої партії і її диктат пішов УНСоюз, який був основоположником УККА і цілий час занимав пост заступника президента. Коли б головний предсідник, д-р І. Флис, і інші члени Екзекутиви не були боронили позицій УНСоюзу в УККА, він був би перший, що виступив би проти них, так само, як і сьогодні він виступає проти тих, які висловлюються проти інтересів УНСоюзу. Подав, що, на його думку, було причиною, що д-р Б. Футей і проф. І. Телюк не підписали заклику Контрольної Комісії УНСоюзу, а саме те, що партія їм на це не дозволила. На доказ прочитав заяву всіх комбатантських організацій, які запротестували проти знесення ротації в УККА. Заяву Першої Дивізії підписали всі члени, крім проф. І. Телюка. Тому й не диво, що він не хотів підписати заклику Контрольної Комісії УНСоюзу. Заявив, що згадані панове ламають статут УНСоюзу і якщо вони є чесні з собою, вони повинні зрезиґнувати зі своїх постів так, як вони пропонували зробити це головному предсідникові. На кінець сказав, що він є за тим, щоб УНСоюз повернувся до УККА, але на базі XII Конґресу.

Д-р Б. Футей на вступі висловив свій жаль, що в цьому моменті немає між присутніми о. митрата Біляка, бо він напевно сказав би дещо маґістрові Геврикові на релігійну тему. Йому пригадалося, що коли розпинали Христа, то Він казав: „Господи, прости їм, бо не знають, що роблять", а від себе він додав: „не знають, що говорять". В дальшому сказав, що кожний є зобов'язаний діяти на добро тієї організації, до котрої належить. Кожний може робити час до часу помилки, але на них треба звертати увагу і старатися їх направити. Але, коли є група людей, які вважають, що вони ніколи ніяких помилок не роблять, тільки постійно оскаржують в цьому другу групу, то насувається питання, що є помилкове, а що не є. Підкреслив, що всі тут зібрані повинні керуватися добром УНСоюзу і єдністю української громади. Ще раз запитався, чи поступування делеґації УНСоюзу на XIII Конґресі УККА було на добро УНСоюзу і чи причинилося до з'єднання української громади. А згодом, замість порозумітися з членами Головного Уряду і скликати надзвичайне засідання, якого вимагали деякі члени Головного Уряду, головний предсідник навпаки, творить Комітет з більшістю тих організацій, які роками виступали і старалися руйнувати як УККА, так і УНСоюз. Одностороння політика „Свободи" в поміщуванні статтей є проти всякої демократичної засади. „Свобода" не поміщувала навіть тих дописів із зборів Відділів УНСоюзу, в яких була критика постанови делеґатів УНСоюзу відносно XIII Конґресу УККА і заклику Екзекутиви УНС з 1-го листопада 1980 року. Ствердив, що правдою є, що непорозуміння у зв'язку з українським питанням і УККА виринуло під час каденції теперішнього головного предсідника, а не під час самого XIII Конґресу. Пригадав, що в минулій каденції, члени Головного Уряду мали різні непорозуміння з бувшим головним предсідником Й. Лисогором, але ці непорозуміння були стисло пов'язані зі справами УНСоюзу — ніколи не було ніякого сумніву в справах, які відносилися до поступовання УНСоюзу в українському зорганізованому житті. На доказ недемократичної настанови і нетолерантности супроти одного середовища, він подав статтю головного предсідника „Безславний XIII Конґрес", в якій він не тільки розбиває громаду політично, але розбиває українську громаду на нових еміґрантів і тут роджених. Сказав, що головний предсідник погрожує, що УККА перетворюється в еміґраційну Централю і це може причинитися до того, що він втратить статус неприбуткової організації. Завважив, що всі повинні мати відвагу сказати собі всю правду в очі, але з цього треба зробити висновки і прийти до розв'язки ситуації. УНСоюз є громадською, фінансово-економічною установою і для добра громади і самого УНСоюзу, як теж цілого українського народу, Екзекутива УНСоюзу і всі члени його Головного Уряду повинні докласти якнайбільше доброї волі й ініціятиви, щоб в українській громаді запанувала єдність і згода.

Проф. Б. Гнатюк заявив, що він, прислуховуючись до дискусії в справі УККА і його XIII Конґресу, прийшов до висновку, що дискусія звелась до обвинувачень і порахунків у персональній площині. Сказав, що погоджується з думками, які висловив на початку дискусії ред. А. Драган, що причиною цього розладу є не якраз особи, не пости в Екзекутиві, а зміст праці та сповнювання тих завдань, які належать до такої репрезентації української громади в Америці, як УККА. Запитався, які успіхи мав УККА перед американським урядом, що він здобув у ділянці допомоги українському народові? Попросив, щоб присутні подали всі осяги, які мав УККА, щоб подали осяги у політичній площині.

Ствердив, що були труднощі, коли приходило до підготови XIII Конґресу УККА, бо одно середовище мало свої пляни відносно переведення Конґресу і він відбувся згідно з їхніми плянами. Номінаційна Комісія була так оформлена, що мала більшість тих людей, які перерішували. Із складу Номінаційної Комісії усунено Комбатантів, а на їхнє місце дано таку організацію, про яку були певні, що буде голосувати згідно з бажанням середовища. Запитався, чи члени ООЧСУ і братніх організацій не бачать наслідків, які приніс XIII Конґрес. Чому вони не мають на увазі загального добра української громади і чому вони, в ім'я загального добра, не виказали доброї волі, щоб наладнати ці справи в часі самого Конґресу. Д-р Б. Футей і деякі інші члени Головного Уряду заявили, що УНСоюз і деякі організації діяли на шкоду української громади, бо вийшли з Конґресу. Заявив, що він вважає своїм обов'язком це спростувати, бо було публічно стверджено, що не йшлося про особу ред. Ігната Білинського, але про організацію ООЧСУ, тобто політичну організацію. Ото ж не можна нікого іншого обвинувачувати, тільки тих, які майстрували XIII Конґрес і привели до тих наслідків, які тепер є. Не можна заборонити організаціям, які закладали УККА в той час, коли в Америці ще не було нової еміґрації, щоб вони не обороняли своїх позицій в УККА. А тим більше не можна заборонити цього УНСоюзові, який був промотором заложення УККА. Коли прийшла справа дисидентів, то її не взяли на порядок нарад Екзекутиви, бо там ця справа не була б вирішена згідно з бажанням середовища, але взяли її на Крайову Раду, де були такі делеґати, як на XIII Конґресі, і вони там цю справу перерішили. На його думку, почавши від грудня 1979 р. аж до часу Конґресу, йшла відповідна підготова — про ніщо більше не говорено, тільки про Григоренка і ще раз про Григоренка. А то треба було залишити Григоренка, а зайнятися дійсною підготовою Конґресу.

Проф. І. Телюк порушив справу допису в „Свободі" про Окружні збори Нової Англії. На зборах було висловлено прохання до В. Оріховського, щоб він зладив допис про збори їхньої Округи, на що він погодився. Тимчасом допис зладив секретар зборів, а В. Оріховський опублікував його під своїм іменем. Попросив, щоб на другий раз він сказав, що цього не зробить, і тоді доручиться цю справу комусь іншому. Висловив своє здивування, що, згідно з опінією мґр-а І. Геврика, всі члени Головного Уряду мусять бути того самого політичного переконання, як члени Екзекутивного Комітету. Запитався, що Екзекутива заміряє зробити з заявами чотирьох Округ — Нової Англії, Сиракюзи-Ютики, Ню Йорку і Лігай Велі, як теж з протестаційними листами деяких Відділів. Попросив, щоб не мішати його політичних поглядів з його працею для УНСоюзу. Сказав, що конечним є застановитися на цих нарадах над майбутнім УНСоюзу. На протязі останніх чотирьох років членство УНСоюзу постійно спадає. Тому, на його думку, Екзекутива повинна більше займатися справами УНСоюзу, а не справами громадсько-політичними.

М. Кальба заявив, що він буде говорити як той, який не був делеґатом на XIII Конґрес, який живе далеко від українського скупчення, а тим самим є далеко від будьяких впливів поодиноких груп. Сказав, що йому бачиться, що ті, що провадять цими нарадами так, наче б боялися „своєї тіні", бо не хотіли допустити до запитів, а опісля до дискусії. Це насторожує всіх на те, що щось там було невпорядку. На самому початку предсідник сказав, що всі були винуваті — отже він сам признався до вини, а це вже є крок до залагодження конфлікту. Але при тому головний предсідник заявив, що конфлікт буде можна полагодити лише тоді, коли УККА прийме концесії, які подасть УНСоюз. А закінчення в слові предсідника доказує, що предсідник ставить своє еґо понад усе — понад добро громади і понад добро УНСоюзу. Зазначив, що головний предсідник приватно має право мати свої переконання і їх обороняти, але як голова організації, яка між своїми членами має всі прошарки громадян з різними їхніми переконаннями, такого робити не може. Члени УНСоюзу не хотять роздору — вони бажають єдности і згоди в громаді. Звернувся до головного предсідника в імені членства УНСоюзу, щоб він зревідував своє становище і щоб УНСоюз зайняв в УККА призначені йому місця, бо, за його словами, чесна людина, дуже часто проти своєї волі і переконань, робить певні уступки, часто зі стратою для себе самого, головно тоді, коли то має вийти на добро загалу.

В дальшому сказав, що всі знають, що СКВУ очолив чільний провідник одного угруповання і ніхто не робить з того проблеми. Висловив своє здивування, чому головний предсідник, як парляментарист під час Конґресу, не мав застереження до способу ведення Конґресу, аж до часу, коли на заступника президента УККА вибрано І. Білинського. Завважив, що в цьому виборі він особисто не бачить нічого небезпечного, бо якщо І. Білинський корисно працював для добра української спільноти на протязі 25 років на пості секретаря УККА, то він напевно має всі кваліфікації, щоб зайняти той пост, на який його обрано. Коли виринуло непорозуміння і невдоволення, І. Білинський пішов на уступки і погодився був віддати на два роки свій пост тим, які були незадоволені. Сказав, що не може зрозуміти, чому ту пропозицію відкинено, бо вона, на його думку, була дуже сприємлива.

В дальшому сказав, що його дуже дивує, чому незадоволені не звернулися до українських адвокатів, щоб ці останні вирішили це непорозуміння. Натомість вони почали творити щось окреме, своє. Закликав, щоб головний предсідник і Екзекутива не докладали своїх рук до розбиття української громади, але щоб винесли рішення, щоб УНСоюз повернувся до УККА і зайняв призначені для нього там місця.

Сен. Павло Юзик ствердив, що дискутована тепер справа є дуже важлива і вона заторкає всіх українців, розкинених по цілому світі, тому й українців, які живуть в Канаді. Цим, що сталося на XIII Конґресі, можуть тішитися тільки вороги. Сказав, що треба застановитися над тим, що сталося, бо українці, які живуть в найсильнішій державі світу — в Америці — розбилися. Коли б українці були дуже сильно об'єднані, їхній голос у тій державі був би слабий, але був би, а тепер вони розбилися і взагалі не мають своєї репрезентації. Це не приносить ніякого добра українській справі. Сказав, що він вже на протязі 17 років входить до дирекції Ради Канадських Християн і Жидів в Канаді. Він входить туди від українців католиків і греко-православних Канади. З того титулу звернувся був до нього телефоном адвокат-жид з Торонто і сказав, що до нього з жидівських кругів дійшла вістка, що сильна репрезентація українців в Америці розбилася, велика частина організацій вийшла з неї, що є дуже на руку большевикам. При тому запитався, чим міг би він допомогти, щоб цю справу наладнати. Сен. П. Юзик порадив йому поїхати до Вашінґтону до проф. Л. Добрянського і говорити з ним у цій справі. Згаданий адвокат послухав його поради і поїхав до Вашінґтону, зустрівся з проф. Добрянським, а повернувшись до Торонто, він потелефонував до сен. Юзика. Говорячи з ним, він висловив своє велике розчарування, бо проф. Добрянський навіть не хотів дискутувати з ним тієї справи.

Він сказав згаданому адвокатові, що ті 27 організацій вийшли добровільно з УККА і вони можуть кожночасно повернутися до нього. Це, на думку сен. Юзика, є доказом, що українці не мають провідників, яких можна б назвати державними мужами, які є здібні руководитись тільки добром української нації. Проф. Добрянський міг був сказати, що ця справа буде розглянена і продискутована. Але він цього не зробив! Сен. П. Юзик ствердив, що під цю пору УККА не репрезентує українців Америки — теперішнє УККА то вже фікція, бо в ньому немає великої частини організацій, які репрезентують всі прошарки українців в Америці. Сказав, що він читав усі заяви проф. Л. Добрянського і тому не бачить, щоб могло дійти до будь-якого компромісу — а компроміс є дуже потрібний, бо згідно з догмами націоналістів, нація є понад усе — інтереси народу стоять вище, як інтереси партії. А у випадку XIII Конґресу виходить, що є дещо інакше. Розкол на XIII Конґресі не був на ідейній базі — це були розходження процедуральні, механічні, і ці справи можуть бути наладнані. Закликав, щоб обі сторони сходилися і старалися наладнати це непорозуміння. Дораджував, щоб обі сторони для переговорів вибирали інших осіб, а не тих, які є заанґажовані в конфлікті — так, як це роблять американські юнії. Сказав, що на його думку, УНСоюз, який закладав УККА, має бути тим який повинен посередничати і допомогти у наладнанні конфлікту. Коли переговори не доведуть до нічого, тоді, на його думку, треба скликати надзвичайний Конґрес, де були б заступлені всі організації. Непорозуміння мусить бути якнайскоріше наладнане, не можна чекати до наступного Конґресу, бо ввесь той час українці в Америці не матимуть репрезентації у Вашінґтоні. Ствердив, що коли б скликано надзвичайний Конґрес, то він був би одним з найчисленніших і найбільш величавих Конґресів, які досі відбувались.

Й. Лисогір подав історію заснування УККА. Від самого початку, тобто два роки перед заснованням УККА у 1941 році, йшли переговори і гарячі арґументації, як УККА мав би виглядати і хто має його очолювати. І тоді ясним було, що його буде очолювати УНСоюз, бо тоді він був найбільшою організацією. Після тих довгих переговорів і дискусій вирішено заснувати УККА на базі Братських Союзів. У Екзекутиві, яка складалася з 15 осіб, 8 представників були від Братських Союзів. Президія УККА завжди складалася з більшости членів Братських Союзів, або, іншими словами, УККА був контрольований Братськими Союзами. У 1955 році УНСоюз рішив, що він повинен повністю перебрати контролю над УККА. Тоді хотіли відсунути від проводу проф. Л. Добрянського, а на його місце дати Дмитра Галичина, тодішнього головного предсідника УНСоюзу. І тоді грозило розбиттям УККА – була сильна боротьба, але ситуацію врятував сам Д. Галичин, бо він погодився входити до УККА, як екзекутивний заступник президента УККА проф. Л. Добрянського. І від того часу аж до 1978 року УККА працював успішно. Все були організації, які хотіли мати місце в Екзекутиві УККА, і Номінаційна Комісія їх докооптовувала, але Президія постійно складалася з 15-ти осіб, в тому 8 від братських організацій.

В дальшому сказав, що на нарадах Головного Уряду не можна ставити справи 15 голосів до 11 голосів, тобто, що більшість одобрила поступовання Екзекутиви і справа є розв'язана, бо станеться те саме, що сталося на XIII Конґресі — більшість голосів перерішила справу. Також настанова головного предсідника не є правильна, бо він теж вперся і сказав, що з опозицією не буде говорити і дальше не поступиться. Але треба застановитися над тим, що тоді буде в терені, що станеться з УНСоюзом.

Відносно того, що кажуть, що І. Білинський не є „наш", сказав, що навпаки, він є „наш", чи ми хочемо, чи ні, бо він є членом УНСоюзу. На його думку, д-р Падох не є „наш", бо він його не шанує, але мусить казати, що він є „наш", бо він є членом УНСоюзу. І це само відноситься до тих одинадцять членів Головного Уряду — з ними треба числитися, бо інакше в терені буде невдоволення. Заявив, що УНСоюз мусить цю справу наладнати.

Подав, що в Конґресі брав участь, як делеґат 325 Відділу УНС. Він не мав поняття про те, що діялося на Конґресі — йому здавалося, що Конґрес проходитиме так само, як іншими разами, тобто, що всі справи будуть узгіднені, що дискусія відбудеться, а опісля те, що було узгіднене, буде вирішене. Але так не було. УНСоюз був видав заклик до членів, щоб піддержувати УККА, то цього він не може тепер зміняти. Можна б здержатися тепер з вирішенням цієї справи і передати її недалекій Конвенції УНС до розгляду і вирішення. Сказав, що він погоджується з тим, що процедура на Конґресі не була правильна, але проф. Л. Добрянського вибрано одноголосно на президента УККА. Сказав, що він разом з Едвардом Попелем з Братського Союзу намовили були проф. Добрянського, щоб він завернув те, що було пропоноване і щоб завернути ротацію. Проф. Добрянський був погодився на те і тоді пропоновано ротацію УНСоюзові, Братському Союзові і Провидінню, але монсіньйор Москаль сказав, що вони віддадуть свою чергу комусь іншому (тобто І. Білинському) та на це не погодилися і дійшло до розбиття Конґресу.

Відносно заклику Я. Стецька, шоб члени УНСоюзу „переключувалися" до Української Народної Помочі, сказав, що Я. Стецько не мав успіху, бо ніхто його не послухав. УНСоюз завжди мав членів з того середовища і партійна боротьба існувала вже давніше. На його думку, УНСоюз повинен був потягнути до відповідальности Українську Народну Поміч за те, що такий заклик друкувала в своєму офіціозі, а не мати претенсій до поодиноких осіб. Підкреслив, що УНСоюз повинен взяти в свої руки ініціятиву і довести до порозуміння в УККА і до єдности в українській громаді.

Анна Гарас відчитала текст резолюції, яку схвалила на своїх нарадах Округа Лігай Велі і яку не хотіла помістити Екзекутива УНСоюзу у „Свободі" - офіціозі УНС.

Резолюція

Ми, члени УНС Лігайвелійської Округи й рівночасно платники Національного Датку, зібрані чисельно на Звичайних Загальних Зборах Лігайвелійської Округи Відділів УНС в дні 8-го березня 1981 року, обмірковуючи спільно наявний поділ в УККА, до якого у великій мірі причинилися два братські Союзи, тобто УНС і УБС, коли предсідники цих Союзів стали проти більшости на XIII Конґресі, щоб знести ротаційну систему і в той спосіб спричинили розрядку не лише на XIII Конґресі, але і посилюють її дальше, зокрема при т.зв. „демократичній меншості" серед українських громад, тому ми закликаємо:

1. В першу чергу редакцію „Свободи" — припинити різні інсинуації під адресою одного політичного середовища та привернути щоденникові загально-соборницький характер, який так як і попередньо повинен служити цілій українській громаді.

2. Взиваємо УНС - його Головний Уряд, Екзекутивний Комітет, повернутись негайно до керівних органів УККА та зайняти призначені пости.

Визнаючи законність відбутого XIII Конґресу у Філядельфії, Па., закликаємо усіх членів УНС в Америці підтримати принципову лінію УККА, цієї одинокої нашої репрезентації, та спільними силами скріплювати УККА у його праці для добра Українського Народу і нашої спільноти тут в Америці.

Проф. Т. Шмаґала сказав, що треба застановитися, які завдання має УККА і для яких цілей він був заснований. Дискутуючи справи, які заіснували на XIII Конґресі, члени Головного Уряду УНС забули для яких цілей був заснований УККА та які є його завдання, і зводять на нарадах Головного Уряду УНС політичну війну замість того, щоб застановитися над справами і проблемами УНСоюзу. УККА був заснований з метою ведення праці в американській громаді як американська організація. Його завданням було піднести добре ім'я про українців в американській громаді та інформувати американський уряд про цілі та потреби української громади. УККА не був створений на те, щоб бути забавкою, за яку треба битися. Сказав, що він цілком погоджується з Й. Лисогором, що після того, як у 1955 році УНСоюз перебрав в УККА пост екзекутивного заступника президента — праця в УККА проходила справно. Його дуже здивувало, що сьогодні його обвинувачено, що він належить до другої політичної партії. Це збентежило його до певної міри, бо він належить тільки до одинокої Республиканської партії. Члени українських політичних партій мусять зрозуміти, що більшість українців — не тільки старі еміґранти і тут роджені, не належать до ніякої української політичної партії. Але вони, як українці в Америці, вважають, що УККА повинен існувати і їх репрезентувати. Деякі люди журяться більше тим, хто буде в проводі УККА, а не тим, що УККА повинен робити. Сказав, що його покійний батько був одним із тих, що творили УККА, але вони не творили його на те, щоб на його терені зводити внутрішні політичні гри. Підкреслив, що УНСоюз має обов'язок направити добре ім'я українців в американській громаді, щоб мати вплив на американську державну систему та навчити їх, що є найбільш важливим для українців у цілому світі. Якщо ті, що є тепер при владі в УККА, дійсно хотять виконувати завдання, для яких УККА був заснований, то УНСоюз повинен туди належати і працювати там так, як у минулому. Сказав, що питанням є, які, на думку тих, що тепер є при владі в УККА, є їхні завдання — чи перебрати контролю над УККА, чи дати змогу, щоб він працював і виконував ті завдання, для яких був заснований.

В. Дідюк на вступі ствердив, що навіть у демократії бути в меншості є нещастям, бо предсідник нарад, д-р М. Куропась, запитався його, чому він, канадець, голоситься до дискусії в справі XIII Конґресу УККА, коли вона відноситься до українців в Америці. Підкреслив, що це говорить людина, яка брала участь у Конґресі КУК-у, як представник УНСоюзу. Ствердив, що в Канаді українські громадські обставини є на багато кращі, як в Америці. Але канадські українці живо цікавляться життям українців в Америці з двох причин — вони є членами УНСоюзу, а деякі з них є членами Головного Уряду УНСоюзу, і несуть велику відповідальність за Союз, головно тоді, коли багато членів УНС телефонують чи пишуть до тих головних урядовців і заявляють їм, що вони більше не будуть читати „Свободи" і виступають з членства в УНСоюзі. Сказав, що тут насувається питання, хто саме діє на шкоду УНСоюзу, а хто ні. Як доказ вироблення канадської української громади подав Конґрес КУК, на якому голову КУК вибрано більшістю чотирьох голосів і сторона, яка програла, з цього приводу не робила ніяких історій, лиш прийняла спокійно це до відома. Пригадав, що чотири роки взад члени Визвольного Фронту не брали участи в Конґресі КУК, бо на ньому виступав Леонід Плющ. Але, коли Конґрес закінчився, вони дали до Управи своїх двох представників. Підкреслив, що ніхто з Америки не має права критикувати Визвольний Фронт з Канади, чи з країн Европи, бо кожна країна має свою організаційну систему і структуру. Запитався, що було б, якщо б ця „меншість" у Головному Уряді УНСоюзу вийшла з пропозицією, щоб створити Комітет Правопорядку в УНСоюзі — на своє питання сам відповів, що чогось такого не можна робити, бо як вони („меншість") виглядали б?! Та „меншість" могла б евентуально творити Комітет рятунку УНСоюзу. Запитався, яким правом ті, що вийшли з УККА, назвали цей Комітет, що створили, Комітетом Правопорядку в УККА. Їх немає в УККА і вони не мають права той Комітет так називати. Треба підшукати для нього іншу назву. В дальшому сказав, що головний предсідник чотири роки був в Екзекутиві і якщо він бачив, що приготовляється замах на УНСоюз, то чому він не допильнував, щоб це не сталося. Чому „Свобода" не виявила себе демократичною і не друкувала статтей з обома насвітленнями, Українська громада боліє з того приводу, бо вона хоче згоди і єдности. Апелював до всіх, щоб сьогодні на нарадах винести рішення, що Головний Екзекутивний Комітет УНС має робити всі старання, щоб в означеному часі цю справу наладнати, так чи інакше, для добра української громади і тим самим і для УНСоюзу.

Сен. П. Юзик перебрав провід засідання.

Д-р М. Куропась сказав, що, на його думку, причиною розбиття в УККА є конфлікт двох ідей, які цілком одна з одною не примирюються. Першою ідеєю є український націоналізм, де є сказано „нація понад усе", або іншими словами — „хто не з нами, той проти нас". Того роду націоналізм базується на цілому ряді вимог, як приміром — заборона мішаних подруж, плинно говорити українською мовою і т.д. Ця ідея є цілком чужою для Америки. Противагою до цієї системи є плюралістичний націоналізм, який каже, що права людини стоять перед правами нації. Певні права людини завжди стоять перед правами нації. Горожанство є важливіше від національности. Щоб подати причини задля яких заложено УНСоюз, він прочитав Основну Грамоту статуту УНСоюзу. (Статут УНС, ст. 8, 9 і 10).

Перша організація, подібна до УККА, була заснована в Америці в 1915 році — вона називалася Федерація Українців Америки. Після одного року її існування, одна політична група — ліві — намагалися перебрати Федерацію. І тоді УНСоюз і „Провидіння" залишили Федерацію, заявляючи, що це проти принципів американського способу життя. Тоді вони заснували Раду.

Рада і Федерація існували побіч себе на протязі Першої світової війни, аж до 1923 року. В тому часі засновано Об'єднання, яке існувало до 1939 року, тобто до часу, коли зродилася думка заснувати Український Конґресовий Комітет Америки. УККА постало на принципах, про які вже згадував Т. Шмаґала і головний предсідник саме тих принципів обороняв. Згадав часи, коли до Америки почали приїздити нові еміґранти — тоді він побачив, що їхня концепція різниться від його концепції, а коли він протестував проти того, то люди йому говорили, щоб він був терпеливим, бо нові еміґранти поживуть в Америці і змінять свою настанову і погляди. Але вони не змінилися, ані не змінилися їхні діти, а навпаки, діти часами є гірші від своїх батьків. Підкреслив, що цього ніхто не змінить, бо це є природний еволюційний процес двох концепцій. Націоналісти, що живуть в Америці, не змінилися і вже не зміняться — вони живуть згідно з їхніми принципами. Д-р І. Флис поступає на терені Союзу згідно з американською традицією національного плюралізму, чого, зрештою, і очікується від нього. З другої сторони, д-р Б. Футей і д-р А. Лозинський мають свої принципи і хотіли б, щоб д-р Флис діяв згідно з їхніми принципами. Через ту принциповість створилася безвиглядна ситуація. На його думку, навіть коли б тепер прийшло до згоди в УККА, то ця згода не триватиме довго і при першому непорозумінні знову все розіб'ється. Тому, на його думку, можна залишити все так, як є, тобто нехай будуть дві організації, з їхніми концепціями кожна.

Олена Олек підкреслила, що справа непорозуміння в УККА болить їй більше, як багатьох інших тут зібраних, бо вона належить до тих, що творили УККА. Згадала, що вона і ще сім інших делеґатів на власний кошт поїхали були тоді до Вашінґтону, щоб перед американським урядом заступати українську справу. До Чікаґа вони повернулися дуже веселі і горді зі своєї місії. На її думку, УККА повинен достосуватися до всіх складових організацій і наладнати справи так, щоб усі могли там бути і спільно працювати. За наладнання відносин повинен відповідати УККА, бо він є організацією українських організацій.

Р. Куропась на вступі відчитав уривок з поеми Руденка. В дальшому висловив бажання, щоб УНСоюз, який був основником УККА, надавав тон організаціям у вільному світі, а також конечним є, щоб він затримав членство у кожній крайовій організації. Висловив бажання, щоб наради закінчилися однозгідно, що принесе користь українській спільноті.

До відповіді зголосився **В. Сохан** і додатково до слова **д-р Я. Падох**, але предсідник нарад, д-р М. Куропась, зарядив, щоб не продовжувати дискусії і попросив до слова останнього зголошеного дискутанта.

Інж. А. Дорошенко сказав, що з метою, щоб закінчити дискусію на тему XIII Конґресу УККА, він приготовив резолюцію, яку рівночасно пропонує прийняти. Він відчитав текст резолюції.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ УККА

Головний Уряд УНСоюзу на своїх річних нарадах у тижні від 8-го червня 1981 року на своїй оселі Союзівці віддав належну увагу також подіям, що заіснували під час підготови до XIII Конґресу Українців Америки, під час цього Конґресу і після нього.

Обміркувавши теперішню ситуацію і мавши на увазі тільки добро УНСоюзу та всієї нашої громади, як і наших зусиль на допомогу українському народові в його змаганнях до волі і незалежности, Головний Уряд Українського Народного Союзу:

1. Схвалює дотеперішні становище й акції Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу для привернення і збереження основних програмових і організаційних засад, на яких УККА побудований і досі працював, та схвалює його участь у Комітеті за Правопорядок в УККА.

2. Рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові продовжувати заходи для досягнення — привернення правопорядку в УККА, продовжуючи брати участь у Комітеті за Правопорядок в УККА.

В разі неуспіху акції привернення правопорядку в УККА, Головний Уряд уповноважує Головний Екзекутивний Комітет поробити відповідні рішення, які будуть потрібні для добра Українського Народного Союзу та української громади.

Повищий внесок піддержав Т. Шмаґала.

Д-р Б. Футей запропонував, щоб над цим внеском перевести тайне голосування. Всі погодилися на цю пропозицію.

Вибрано Комісію підрахування голосів у складі: д-р Анна Чопик, Ґеновефа Жеребняк і Володимир Запаранюк.

Вирішено, що в часі, коли Комісія підраховуватиме голоси, новий актуарій УНСоюзу Сем Урда дасть звіт про стан УНСоюзу.

15. ЗВІТ АКТУАРІЯ СЕМА УРДИ

Сем Урда сказав, що він вперше звітує перед Головним Урядом УНСоюзу. Актуарієм УНС він став при кінці 1980 року. Ствердив, що фінансово УНСоюз стоїть надзвичайно добре. Ці інформації він призбирав з офіційних звітів, які УНСоюз є зобов'язаний дати до забезпеченевого уряду. Тому ці дані є дійсні, що підкреслює стабільність УНСоюзу. Фінансово, УНСоюз постійно зростає і це є доказом доброї фінансової господарки. До позитивів зарахував зріст інвестицій у 1980 році. Смертність членів виносить 51% сподіваної, що є дуже добрим знаком у порівнянні з іншими братськими Союзами. На підставі звітів, останніх 6 років можна ствердити, що майно УНСоюзу буде постійно зростати. Зазначив, що треба змінити систему виплачування дивіденди і він власне над тим працює. Підкреслив, що всі братські союзи мають труднощі у приєднуванні нових членів, як теж у продажу забезпечення на вищі суми. Також проблемою для братських союзів є все нові вимоги і загострення поодиноких стейтових забезпеченевих департаментів. Відносно грамот сказав, що УНСоюз має добрий добір грамот і все, що вони потребують, то дуже малих змін і деякого усучаснення, згідно з вимогами забезпеченевих властей.

В дальшому завважив, що з огляду на те, що братські союзи мають велику конкуренцію в комерційних забезпеченевих компаніях, яку їм важко подолати, вони, на його думку, повинні повертатися до тих засад, на яких оригінально братські союзи були основані і на базі фратерналізму записувати членів, додаючи до цього забезпечення.

Після звіту С. Урди проголошено вислід тайного голосування для прийняття резолюції, яку подав інж. А. Дорошенко.

Д-р Анна Чопик звітувала і подала, що Комісія одержала 26 бальотів, з чого 15 осіб голосувало за прийняттям резолюції, а 11 проти прийняття її.

Д-р А. Лозинський підкреслив, що з огляду на ситуацію, яка заіснувала, а головно з огляду на резолюцію, яка в його оцінці, як теж і других, є дуже гостра і цілком замикає двері на будь-які переговори чи єдність, і яку прийнято механічною більшістю, він в імені всіх тих, які голосували проти згаданої резолюції заявив, що від них вкоротці буде вислана до „Свободи" офіційна заява, але коли вона не буде там поміщена, заява буде вислана до іншої української преси для поміщення. У цій заяві буде стверджено рівночасно, що при Українськім Народнім Союзі створено Комісію для правопорядку в УНСоюзі. Перше засідання цієї Комісії відбудеться в п'ятницю, 12-го червня 1981 року.

Предсідник нарад **д-р М. Куропась** повідомив, що цього дня вечором о год. 6-ій відбудеться традиційна святочна вечеря, а наступного дня — в п'ятницю, о год. 9-ій рано, буде звітування Комісій.

В Дітройті відсвяткують 50-ліття мистецької творчости Михайла Дмитренка

Вже пройшло 50 літ, як мистець Михайло Дмитренко дістав був свій диплом, закінчивши київський Державний художній інститут (колись Українська Академія Мистецтв у Києві) і з тої нагоди УККА Відділ Південносхідного Мишиґену, Відділ АДУК і Український Культурний Центр підготовляють на суботу, 27-го лютого 1982 року, велику виставку його творів, у більшості церковного малярства, у великій спортовій залі Українського Культурного Центру у Воррені, яку відкриє поетка-письменниця мґр Аріядна Стебельська. В наступному дні, в неділю, 28-го лютого відбудеться ювілейна гостина приятелів і любителів його мистецтва в бенкетовій залі УКЦентру

У склад Почесного ювілейного комітету входять представники нашої церковної ієрархії та визначні мистці різних ділянок української культури. Багато з них заповіли свою участь у ювілейних святкуваннях.

Про мистця-ювілята будуть мати доповіді наші визначні мистецтвознавці: маляр Петро Мегик, редактор журналу „Нотатки з мистецтва", та голова Світової управи АДУК маляр д-р Богдан Стебельський, редактор неперіодичного журналу „Естафета" й місячника „Література і мистецтво", що появляється як додаток до „Гомону України".

У мистецькій частині виступлять: поет Олекса Веретенченко, соліст-баритон Ярема Цісарук, соліст-тенор Юрій Оришкевич, Капеля Бандуристок під мистецьким керівництвом маестра Петра Потапенка.

Микола Климишин

БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК СУМ-А

Ню Йорк, Н. Й. — В суботу, 13-го лютого ц.р., тут у балевій залі готелю Статлер Гілтон (34-та вулиця і 7-ма авеню) відбудеться традиційний вже баль СУМ-А з презентацією дебютанток. Початок о год. 8:30 вечора; грає оркестра „Темпо"; зголошення до дебюту приймають усі Осередки СУМ-А і канцелярія Крайової Управи, тел. (212) 477-3084. На це число треба телефонувати також у справі замовлення столиків.

ДОПОВІДЬ В УВАН

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 14-го лютого ц.р., о год. 2-ій по полудні, тут в будинку УВАН при 206 Захід 100-та вулиця д-р Микола Кушніренко виголосить доповідь на тему: „Григорій Чупринка — його поетична творчість та її національно-громадське значення" (у 60-річчя смерти поета-борця).

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

Головний предсідник
JOHN O. FLIS
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Заст. головного предсідника
MYRON B. KUROPAS
107 Ilchamwood Drive
De Kalb, Ill. 60115

Гол. директор для Канади
Senator PAUL YUZYK
1839 Camborne Cresc.
Ottawa, Ontario
Canada K1H 7B6

Заст. головного предсідника
MARY DUSHNYCK
2 Marine Avenue
Brooklyn, N.Y. 11209

Головний секретар
WALTER Y. SOCHAN
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Головний касир
ULANA M. DIACHUK
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Головний організатор
WASYL ORICHOWSKY
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

BOHDAN FUTEY
8619 Whippoorwill Lane
Parma, Ohio 44130

JOHN TELUK
105 McKinley Avenue
New Haven, Conn. 06515

Very Rev. STEPHEN BILAK
6729 North 5th Street
Philadelphia, Pa. 19126

BOHDAN HNATIUK
535 Prescott Road
Merion Station, Pa. 19066

JOHN HEWRYK
327 McAdam Avenue
Winnipeg, Manitoba
Canada R2W 0B3

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ANATOLY DOROSHENKO
1664 Taurus
Cedarburg, Wisc. 53012

TEKLA MOROZ
345 36th Avenue
Lachine, Quebec
Canada H8T 2A5

ANDREW JULA
15 Sands Avenue
Ambridge, Pa. 15003

ASKOLD LOZYNSKYJ
69 E. 7th St.
New York, N. Y. 10003

TARAS SZMAGALA
10976 Tanager Trail
Brecksville, Ohio 44141

ANNA HARAS
1930 Greenleaf Street
Bethlehem, Pa. 18017

HELEN OLEK
7644 W. Rosedale Avenue
Chicago, Ill. 60631

WASYL DIDIUK
142A Grenadier Road
Toronto, Ontario
Canada M6R 1R6

JOHN ODEZYNSKY
5909 N. Camac Street
Philadelphia, Pa. 19141

MYROSLAW KALBA
11454 West 17th Place
Lakewood, Co. 80215

MYKOLA CHOMANCZUK
31-37 36th Street
Astoria, N.Y. 11106

ROMAN KUROPAS
24619 Hill
Warren, Mich. 48901 12

MYCHAJLO SOROKA
209 E. Palatine Road
Palatine, Ill. 60067

EUGENE REPETA
29180 Ohmer
Warren, Mich. 48092

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

ZENON SNYLYK
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ПОЧЕСНІ ЧЛЕНИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС:

ROMAN SLOBODIAN
4 Forrest Road
Randolph Township
Dover, N.J. 07801

MARIA CHUCHMAN
17 Austin Crescent
Toronto, Ontario
Canada

STEPHEN KUROPAS
3301 N. Newland
Chicago, Ill. 60634

JAROSLAW PADOCH
71 East 7th Street
New York, N.Y. 10003

GENEVIEVE ZEREBNIAK
1449 Redwood Avenue
Akron, Ohio 44301

ANNA CHOPEK
678 44th Street
Los Alamos, NM 87544

BOHDAN ZORYCH
18 Leland Avenue
Toronto, Ontario
Canada M8Z 2X5

WALTER ZAPARANIUK
1211 Downer Avenue
Utica, N.Y. 13502

ПОЧЕСНИЙ ЧЛЕН УНС, КОЛ. ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК УНС

JOSEPH LESAWYER
2643 Deer Path
Scotch Plains, N.J. 07076

РЕДАКТОР-ЕМЕРИТ:

ANTHONY DRAGAN
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

СОЮЗОВЦІ! КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВЖЕ РОЗПОЧАЛАСЯ. ЇЇ МЕТА: ПРИДБАТИ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ 8 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ ВЕЛИКУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

ПОВІДОМЛЕННЯ й ПОДЯКА

ДИРЕКЦІЯ СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

подає до загального відома і висловлює подяку всім Меценатам, Членам-Фундаторам і Добродіям-Прихильникам, які в 2-му півріччі 1981 р. склали свої дари на цілі Інституту (в американських долярах):

	в 2-му півріччі 1981	Склали раніше
1. Н. Н. — Засновники родинної фундації	$10,000.00	$10,000.00
2. К. і К. Лисюки, Онтаріо, Каліф. (спадкове)	8,000.00	2,000.00
3. Василь Приступа, Торонто (спадкове)	3,613.06	
4. Василь Манько, Ірвінґтон, Н. Дж.	2,000.00	1,632.00
5. Й. і А. Біловуси, Ст. Петерсбурґ, Флорида	1,225.00	7,000.00
6. Іван Татарин, Гемтремк, Миш.	1,000.00	535.00
7. Кіш СГД-Вінніпеґ (1,000.00 канад. дол.)	920.43	3,311.51
8. Евген Зиблікевич, Філядельфія, Па.	580.00	3,479.35
9. Р. і О. Федоровичі, Ріджайна, Саск.	500.00	390.00
10. Ольга Оппфельд, Белвю, Вашінґтон, (в пам'ять своєї мами, бл. п. Марії Печенюк з Ванкуверу)	500.00	
11. М. і Л. Онуферки, Філядельфія, Па.	250.00	850.00
12. В. і Л. Кострубяки, Філядельфія, Па.	100.00	2,800.00
13. Анна Дубас, Нюарк, Н. Дж.	100.00	
14. Роман Кос, Філядельфія, Па.	100.00	
15. Василь Пакуляк, Міннеаполіс, Мінн.	100.00	
16. Кредитова Кооператива „Самопоміч", Чикаґо, Ілл.	100.00	900.00
17. ДАТКИ В ПАМЯТЬ БЛ. П. АДАМА ГОРДИНСЬКОГО: по 100 дол.: Й. і А. Біловуси, Анна Дубас (див. позиції в цьому списку 5 і 13; по 50 дол.: М. і І. Коці, Л. Лапичак; по 40 дол.: Б. Козак; по 30 дол.: Я. і М. Волошини; по 25 дол.: Я. Цюк, Р. і Н. Дворяни, В. Кострубяк, Е. Зиблікевич; по 20 дол.: М. і Н. Клецорі; по 10 дол.: Ю. і Б. Вертипорохи. Разом	300.00	
18. В ПАМ'ЯТЬ БЛ. П. МАРІЇ ПЕЧЕНЮК: 500.00 дол. — дочка Ольга Оппфельд (диви позиція 10; по 50 дол.: Кіш СГД-Вінніпеґ; по 40 дол.: син В. Печенюк. Разом	90.00	
19. В ПАМ'ЯТЬ БЛ. П. МИХАЙЛА ҐЕТЬМАНА: Кіш СГД-Вінніпеґ 50 дол. Разом	50.00	
20. КОЛЯДА 1981: по 50 дол.: Б. Филипчак; по 25 дол.: Д. Кострубяк, І. Кузич-Березовський, А. Даценко; по 20 дол.: о. П. Боднар, С. і М. Заплатинські; по 10 дол.: Р. Волошинович (родина), Н. і П. Левчуки. Разом	185.00	
21. ІНШІ ДАТКИ нижче 100 дол.: І. і Н. Даниленки: 57 дол.; по 20 дол.: А. Деркач, Ст. Левченко. Разом	97.00	
Разом за 2-ге півріччя 1981 року	$29,810.49	$32,947.86
За 1-ше півріччя 1981 року	$21,517.00	$28,859.00
У підсумку за цілий 1981 рік	$51,327.49	$61,806.86

Підсумок надісланий у 2-му і 1-му півріччях 1981 року грошових дарів для Інституту показує суму 51,327.49 америк. долярів. Ця сума не охоплює надходжень з продажу книжкових видань Інституту, відсотків від банкових конт, тощо. Минулий рік був найуспішніним, коли мова про однорічні грошові дари. Він був також одним із найуспішніших відносно збагачення Інституту новими архівними й бібліотечними фондами. Особливої уваги заслуговує чергова посилка від Вельможної Пані Олени Скоропадської-Отт — 12 великих пакунків (скриньок) з архівними й бібліотечними цінностями. Ці цінноші належали до історичного Роду й Родини Скоропадських і до історичного, французького Роду, а згодом до зукраїнізованої його вітки на Київщині, Родини графів Монтрезорів, зокрема видатного гетьманського діяча, графа Адама Монтрозора та його дружини, Вельможної Пані Марії, найстаршої дочки гетьмана Павла Скоропадського. В згаданих посилках є оригінальні королівські грамоти та інші документи історичного значення, почавши від 14-го століття.

Окремої подяки вимагає дарунок Панства Маріяна та Іванни Коців у формі дуже гарного й цінного бібліотечного устаткування для двох великих кімнат Інститутського будинку.

В цьому, 1982-му році відзначаємо 100-річчя з дня народження найбільшого, досі, українського політичного мислителя, патрона Інституту, Вячеслава Липинського. Просимо всіх наших Меценатів, Членів-Фундаторів, Добродіїв та Прихильників вшанувати цю велику річницю в такий спосіб, як це буде кожному з нас під силу.

UKRAINIAN CASTLE — так називають сусіди будинок Інституту.

Просимо всіх Читачів цього повідомлення й подяки, записати в свій адресар нову адресу Інституту:

W. K. LYPYNSKY, EAST EUROPEAN RESEARCH INSTITUTE, INC.
469 Flamingo Street ■ Philadelphia, Pa. 19128 ■ (215) 482-7111

Філядельфія, Па., в січні 1982 р.

ДИРЕКЦІЯ СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

Авторські вечори Яра Славутича на Флориді

У переїзді на наукову конференцію в Мехіко професор Едмонтонського університету в Канаді д-р Яр Славутич відвідав українські осередки в Маямі та Маямі Біч, де йому влаштовано авторські вечори з рецитаціями його творів. 20-го грудня 1981 року д-р Анна Власенко-Бойцун привезла автора до родини Тимошенків у Ворм Мінерал Спрінґс. Вони показали їм славне в цій місцевості „Озеро Молодости", а ввечері наша громада вітала рідкісних гостей у своїм Релігійно-Культурнім Осередку св. Андрія в Норт Порт, де проф. Я.Славутичеві влаштовано оригінальний авторський вечір.

За президіяльним столом засіли о.протопресвітер-митрат Теодор Форостій, який 28-го червня 1981 року відправив урочисту Службу Божу в намірені українського народу та панахиду за героїв, що віддали життя за Україну, з нагоди відзначення 40-річчя Акту Відновлення Української Держави 30-го червня 1941 року у Львові. Біля отця засів почесний голова Осередку сенатор Павло Юзик, голова громади Володимир Різник проф. Я.Славутич і поетеса Лариса Мурович, культурно-освітня референтка Осередку.

Л.Мурович представила проф.Яра Славутича, уміло схарактеризувавши його творчість, як українського патріота-соборника, закоханого в нашу історичну минувшину, княжої, козацької, як також доби УПА та сучасних нескорених. Його муза не поминула й трипільську добу Аріїв-Оріїв, які з-понад Дніпра виемігрували до Індії. Англійський науковець Стюарт Піґґот ствердив, всупереч германській теорії, що Арії-Орії — це предки автохтонів сучасних широких просторів України. Яра Славутича зараховують до найвизначніших поетів сучасності. Він часто збагачує українську мову новотворами слів чи то неологізмами, й тому залуговує на належне признання від нас усіх. У нього культ зброї і культ гетьмана Івана Мазепи займає окреме місце.

Крім власних збірок, зібраних в імпозантнім збірнику, Яр Славутич є редактором інших збірників, педагогом-автором підручників української мови для англомовної і тут народженої української молоді, рецензентом ряду творів і автором літературно-критичних есеїв. У квартальнику „Українська Книга", що його видає проф. Б.Романенчук у Філядельфії в ч.1 і 2 за 1981 рік поміщено „Бібліографію писань Яра Славутича" за 1978-1980 роки пера Віри Славутич. Яр Славутич має своє видавництво „Славута" і видає неперіодично часопис „Канадська Україна". Він теж досліджує й чужомовну літературу, перекладає чужомовні ліричні твори і поміщує свої критичні есеї в чужомовних, зокрема в англомовних журналах.

„Гомін віків", „Моя Доба" (УПА), „Правдоносці і „Розстріляна Муза" належать до його найкращих творів, в яких домінує ідея української самостійної соборної держави. Він не пише про хмарочоси чи водоспади й американські мости, але про українську героїку, бо він — поет-бойовик. Л.Мурович на закінчення слушно назвала його „амбасадором визвольних змагань української нації".

Після вступного слова слідували мистецькі рецитації творів Яра Славутича у виконанні Євгенія Семенюк — „Завойовники прерій" (про українських піонерів у Канаді, 90-річчя поселення яких припало на 1981 рік) і вірш „Арії-Орії", присвячений Ларисі Мурович; д-р Ярослава Грабович — два вірші, „Київ" і „Московія", а Олена Речицька — „Правдоносці". Зворушений Яр Славутич висловив рецитаторам признання такими словами: „Я не вмію так гарно рецитувати свої твори"

Опісля жіночий хор-секстет під диригентурою інж. П.Грабовича по-мистецькому у фортепіяновому супроводі д-р Ярослави Грабович виконав дві пісні: „Марічка" та „Ой, ходила дівчинонька".

На кінець проф. Яр Славутич прочитав і дав пояснення до його ще не друкованих творів „Живі смолоскипи", про українських правозахисників на неподоланій батьківщині, оборонців святих національних прав України — Володимира Івасюка, якому Москва викрутила музичні руки, а тіло повісила, про Світличного, який є „антрацитом Донбасу", „Баляда", в якій батько вивезений в Казахстан, а син згодом гине в Афганістані, що дає почин до спротиву в Україні. В цих творах відчувається вічний дух боротьби за свободу.

Подорожуючи довкола світу, в 1968 році автор побував у Греції, де оглянув Спарту. Був він і в Афганістані та Індії, де зустрічав нащадків наших предків Аріїв-Оріїв і на усіх різнонаціональних пам'ятниках, зображених у своїх поезіях, врізьблював символи України. Автор теж прочитав і дав пояснення до поеми „Моя доба" про штучний голод в Україні, свідком якого він сам був, бо його батьків розкуркулено. Хутір, який існував ще з козацьких часів, зруйновано, матір прогнано, а його з батьком вивезено у Сибір. За порадою батька, автор утік з транспорту, щоб продовжувати боротьбу за волю України, що він і зробив, будучи в рядах УПА.

Яр Славутич дав належне пояснення у своїй поемі про голод, штучно витворений Москвою в Україні. Москва хотіла двома шляхами зламати український змаг за самостійну державу: перший — це зламання хребта української нації, знищенням українських хліборобів. В наслідок того згинуло 7-10 мільйонів селян. Другим шляхом було знищення мозку української нації: українських науковців, письменників і поетів. Автор, перший на еміґрації, оприлюднив 225 їх імен у своїй праці „Розстріляна Муза", а по-англійському „Де Муз ін Прізон". Яр Славутич згадав, що його рід виводиться з Галичини (Жук), а пізніший його козацький прародич Жученко, полковник і шляхтич, був нагороджений гербом, який у вспадку одержав автор. Проф. Славутич — член НТШ, УВАН та Української Могилянсько-Мазепинської Академії.

За мистецьке читання власних творів з поясненнями присутні нагородили автора рясними оплесками. Поетеса Л.Мурович подякувала авторові за його труд, а присутнім за участь в цій удалій і культурній імпрезі.

„Зібрані твори" Яра Славутича 1938-1978, видавництво „Славута" 1978 рік, об'єм 408 стор., що містять вісім його збірок, поему „Моя доба" та ряд перекладів із різної чужомовної літератури, продаються в твердій оправі за 12 дол. Замовляти слід у видавництві „Славута" 72 Westbrook Drive, Edmonton, Canada T6J 2E1.

Д-р О.Соколишин.

В ОН ВІДБУВАЄТЬСЯ ІНТЕНСИВНА дипломатична акція для відвернення протиізраїльської декляреції Генеральної Асамблеї, яку у тій справі спеціяльно скликано. Ухвала Генеральної Асамблеї не має обов'язуючої ваги, але її політичний престиж — великий. В Раді безпеки американська делеґація була змушена поставити вето проти протиізраїльскої ухвали. Ухвала Ради безпеки мала б значення екзекутивного характеру, хоч тепер уже держави не притримуються.

Наталія Федущак...

(Продовження зі стор. 1)

тва працівниці пера.

Не менше ентузіястичну характеристику Наталії дав адміністратор Союзівки Володимир Квас, у якого вона, як згадано, працювала влітку.

Всі, що знають і знали цю стипендистку УНСоюзу одноголосно підкреслили, що Наталія заслуговує на висошкільну стипендію Українського Народного Союзу. Наталія А. Федущак і її родина є членами 88-го Відділу УНСоюзу.

Серед колишніх стипендистів журналістики УНСоюзу, які тепер вибились в американському журналістичному світі, пишучи часто на українські теми, слід згадати Юрія Вірта в Ню Джерзі і Галину Матківську-Снігур в Рочестері.

Обдаровані...

(Продовження зі стор. 2)

мі фігури не виступають самостійно, а радше вказують на тісну сполуку між матеріялом і формою. Мабуть тому, Фаріонова вповні не докінчує вирізьблювати постать в круглому, бо видно, що саме засадниче для мисткині, це накреслити внутрішній потенціял матеріялу. Це знову ж видно в двох інших скульптурах, що опрацьовані в білому алябастрі. Помережені жилки каменя так згармонізовані з жіночою формою, що одностайно стають і тими самими жилками жіночого тіла. Вишліфована форма виступає з каменя, а решта, чим більше відстає від форми, тим менш полірована, аж залишається сам шереховатий камінь.

Творчість Фаріонової — високоякісна й витончена. Те що постає з її рук має містичний, шляхетний характер. Не обманює глядача натуралістичними ціхами скульптури, але й не скриває матеріялу з якого виринула форма, частиною якого вона є й завжди буде.

Подібне поняття виявляється в Оксани Цегельської. В її порцелянах (з яких було виставлено п'ять) зустрічаємося не з клясичним підходом, але радше зі старосвітською методою. Займається Цегельська первісною, віковічною розробкою глини, органічно й природно будуючи грибчасті верстви форми, тонким, довжезним шнуром. З цеї методи випливають форми які, з одного боку мають біологічний характер нагадуючи мушлю, а — з другого, відчувається геологічний елемент. Кожний твір базований на підставі трьох злучених труб, які, як триніжок, сходяться виром в одній точці на верху. Своїм кружінням витворюють ритмічну акцію й протидію. Деякі твори не мають дна й мають вигляд абстрактних, нібито відтятих від подовгастих, нерівних сталагмитів. Саме повільне, систематичне їхнє вироблення мисткинею гармонізується з органічним і природним зростанням геологічної форми. Це рівнож підкреслено в рапатій фактурі, яка стає у протилежність до самого поняття про чисту, гладку порцеляну. Замість гладкої, високо полірованої поверхні, Цегельська замилується випуклою, вибоїстою зовнішністю. Замість білого глянсу, покриває свої форми глинянними поливами, почавши від ясніших тонів згори, поступово переходячи до темніших знизу. В інтимній атмосфері виставки, порцеляни Цегельської визначалися своєю тихою, приваблюючою інтимністю.

Була це одна з найцікавіших виставок округи північного Огайо. Творів було мало, виставлено було лише 19, але це була якісна експозиція професійної мистецької творчости. В цьому й полягає позитивне враження, яке викликала виставка, в якій показався справжній талант наших молодих мисткинь. Важлива була виставка теж цим, що показала чисте високе мистецтво, яке прагне до естетичних висот і до того щабля мистецької комунікації, яка переступає реґіональні межі, а промовляє до людей скрізь.

ЛІВІ ПАРТИЗАНИ В ЕЛЬ САЛЬВАДОРІ ОГОРНУЛИ своїми посиленими атаками околиці поблизу столиці Сальвадору, Сан Сальвадору. Останню атаку вони повели проти міста Тонакатепеку, віддаленого 15 кілометрів на північний схід від столиці. Партизани заатакували ослаблену військову охорону міста, вбили трьох бійців цивільної ґвардії та окупували частину міста. Місто має 16,000 мешканців і крім адміністраційних установ має деякі промислові улаштування. Військова допомога, яка прибула кілька годин пізніше, вигнала партизанів з міста і почала їх переслідувати в терені. Акції партизан у частині здобутого ними міста вказують на те, що їхнім завданням було здобути зброю й амуніцію та харчі. Вміжчасі урядові чинники устабілізували положення в Нуева Трінідаді, найбільшому дотепер міському осередку, який вдалося партизанам захопити, запросили туди репортерів міжнародної преси, а поліція розпочала ліквідацію підпільної сітки партизанів у ньому.

БЕРНАДЕТТА ДЕВЛІН, ВІДОМИЙ ЛІДЕР І активіст ірляндських сепаратистів у Північній Ірляндії, повідомила, що вона кандидуватиме до ірляндського парляменту в Дабліні. Вибори до того парляменту відбудуться 18-го лютого у зв'язку з димісією ірляндського уряду й розписанням нових виборів. Б.Девлін була обрана до британського парляменту з тієї самої виборчої округи в Північній Ірляндії. Така подвійна кандидатура можлива тому, що ірляндський закон допускає подвійне громадянство для ірляндців, які замешкують у Північній Ірляндії. Б. Девлін є в опозиції до політики ірляндського уряду у відношенні до Північної Ірляндії, тому що уряд шукає якоїсь мирної розв'язки з англійським урядом, а вона належить до тих, які вимагають негайного виходу з Об'єднаного королівства й прилучення до Ірляндії, хоч проти того є дві треті населення Північної Ірляндії, яка є протестантського віроісповідання.

Замість квітів на могилу

св. п. д-ра Володимира Комаринського

згідно з бажанням Родини Покійного, зложили на ДОПОМОГОВИЙ ФОНД КАРПАТСЬКОГО СОЮЗУ:

40.00 дол. — Стефанія і сини Богославець.
По 25.00 дол. — Михайло Шпонтак, Михайло Бонь, Зірка Ґренджа-Донська, Інж. Леонід Романюк.
По 20.00 дол. — Вікентій Шандор, Юрій Костюк, Юрій Грицюк, Л. Стеткевич, Юрій Пащ, Ольга Кобзар, Т. Кулик, А. К. Бук, Людмила Ігнат, З. і М. Храпливі.
15.00 дол. — К. Мельник.
По 10.00 дол. — А. Андрусин, Евдокія Кріл, Григорій Мидляк, Інж. Вербенець, Л. М. Лямпіка, Т. Гайвас, Стефан Салик, Марія Химинець, Наталка Канюґа.
5.00 дол. — А. Шепарович.
Разом .... 450.00 дол.

Всім Жертводавцям складає щиросердечну подяку — КАРПАТСЬКИЙ СОЮЗ, Інк.

Пробний камінь

(Продовження зі стор. 2)

лютого починається продовження тієї конференції в Мадриді. Тягнеться вона майже два роки, але щойно тепер вона буде справжнім пробним каменем для постави Заходу. Йдеться про те, чи Захід афірмує свої позиції принципової боротьби за здійснювання постанов „третього кошика", чи скапітулює під натиском Москви.

З Вашінгтону офіційно повідомлено, що на відкриття конференції в Мадриді, вірніше її продовження, вибирається державний секретар Александер Гейг. А це повинно значити, що Вашінгтон рішений на бій і рішений відстояти свої позиції. Очевидно, не йдеться про підготову війни, чи навіть витворювання воєнних настроїв. Навпаки, йдеться про те, щоб врешті-решт Захід створив таку ситуацію, в якій він зуміє відкрито виступити проти ламання обов'язків законів і норм. Законів, які ухвалила не лише Гельсінкська конференція, але всі фундаментальні документи ОН й усі інші підставові договори нашої доби.

Гейг вибирається з наміром поставити справу Польщі. Бо саме в польському випадку, як і в випадку Афганістану та численних інших йдеться про обидва головні порушення Москвою Гельсінкських угод, Хартії ОН і всіх, починаючи з французького закону „про права людини й громадянина" ще з часів Французької революції і ухвал найближчої посестри до Французької революції та її фактичного прекурсора-Американської революції. В польському випадку маємо до діла з повним потоптанням прав людини і громадянина і суверенних прав народу володіти собою й ладнати своє життя по-своїй уподобі. Джерелом потоптання й заперечення при вжитті сили тих двох законів є, очевидно, Москва. Увесь шум довкола цього й всі заперечення з польського й російського боку не в силі цього заперечити. Бо від довгих місяців совєтська преса натискає і грозить, совєтські дивізії бівакують біля кордонів Польщі, а кремлівські ментори страшать, що вони готові інтервеніювати збройно, якщо їхні варшавські виконавці не сповнять доручень з Москви.

Одначе не самі ЗСА вирішуватимуть чи Захід збереже свої принципові й моральні позиції. Залежатиме це від постави їхніх союзників і тому це буде пробний камінь і для того союзу, для НАТО і для цілої західньої системи.

Загальні збори 64-го Відділу СУА в Ню Йорку

Загальні збори 64-го Відділу Союзу Українок Америки в Ню Йорку відбулися 20-го грудня 1981 року в домівці СУА. Збори відкрила Христя Навроцька, голова Відділу, яка привітала членок та започаткувала збори молитвою. Хвилиною мовчанки вшановано пам'ять померлих в 1981 році трьох членок Відділу. Вибрано президію зборів в такому складі: Ірина Падох — голова, Олександра Різник — заступниця, почесна членка СУА, Іванна Рожанковська — почесна голова, Бронислава Ковалів - секретарка. Голова привітала представницю Окружної Управи СУА Надію Савчук і запросила її до президії.

З вислуханих звітів присутні довідалися про різноманітну працю членок управи. Засідання управи відбувалися кожного місяця, крім липня і серпня. Ширші сходини мали програму за укладом культурно-освітньої референтки для членства і запрошених гостей оголошеннями в пресі. В програмах брали активну участь членки Відділу та запрошені прелегенти. Новими темами були: штучний голод в Україні, познайомлення з природничими рослинами-ліками, жива газета та започаткування підготови до 1000-річного ювілею хрищення Руси-України. Цей ювілей дав теж ідею виховній референтці до праці над приготуванням книжки праць дітей про хрищення Руси-України. XIX Конвенція апробувала цей плян, в якому треба буде співпраці парохіяльних й українознавчих шкіл.

Різдвяний і великодній базари організували імпрезові референтки й дали фінансову підставу існування Відділу та на допомогову акцію суспільної опіки в Україні, Польщі й Бразилії. Господарські референтки гостили членок і гостей на ширших сходинах, просфорі та свяченім.

Напрікінці звітів голова дотепно і весело подякувала за таку велику пророблену праці Управі і тим членкам, які брали активну участь в комісіях референток Відділу. На жаль, лише частина членок Відділу жертвенно працює і старається втримати Відділ на відповідному рівні. Багато наших членок стоять осторонь від праці у Відділу, але свої зобов'язання повністю виконують.

На XIX Конвенції СУА наш Відділ одержав перше місце. 46-ть членок є членами Українського Музею, для якого наш Відділ придбав 19-ть членів. Майже всі членки передплачують журнал „Наше Життя" і складають пожертви на запасний і пресовий фонд. Відділ став вдруге меценатом Українського Музею. П'ять членок входить до Управи Нюйоркської Округи, а три до Головної Управи СУА.

Членки брали теж жваву участь в Дні Союзянки, у веселому вечері Округи та засвіченні ялинки в пам'ять страждаючих і переслідуваних жінок в Україні. Розпродували жетони в користь Українського Музею. З 24-ох добровольців, що сповняють дижури в музею 12 є нашими членками. Головною редакторкою журналу „Наше Життя" є також наша членка. Дві членки є в редакційній колеґії, а одна добровільно допомагає у редакції.

Репрезентантки Відділу брали участь у громадських святкуваннях — 75-річчі Об'єднаного Комітету, 85-річчі редактора Івана Кедрина, Патріярхальному свяченому, вечорі градуантів школи св. Юра, Національній Раді Жінок, 30-річчі Кредитової Кооперативи „Самопоміч", 40-річчі школи св. Юра і 60-річчі Українського Вільного Університету.

В червні попрощав наш Відділ довголітню, заслужену членку Управи Полю Книш, з причини виїзду з Ню Йорку. При цій нагоді Управа надала їй почесне членство за її заслуги для Відділу, вручила подарунок роботи митця Слави Ґеруляк та зложила 100 долярів на пресовий фонд „Нашого Життя"

Дискусія над звітами була коротка, бо вони були точні і вичерпні. Контрольна комісія ствердила точне ведення касових книг та інших діловодств і подала внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, який пройшов одноголосно. Номінаційна комісія представила листу нової Управи і Контрольної комісії, яку членки затвердили. До нової Управи вибрано: Христя Навроцька - голова, Ніна Самокіш - заступниця голови, Марія Ржепецька - секретарка, Ірину Гошовську - касирка, Марія Даниш - фінансова секретарка, референтки: Люба Раковська і Володимира Івануса — організаційні, Оксана І. Щурова - культурно-освітня, Олена Качала - мистецька, Дарія Костів - виховна; імпрезові - Марія Карпевич і Ярослава Салик, суспільної опіки - Галя Кіляр - Євгенія Корчинська, Люба Артимишин - пресова, В. Івануса - делегатка до Об'єднаного Комітету. Контрольна комісія: Марія Савицька - голова Марія Барагура, Марія Береза, Ірина Комар, Кіра Скоробогата - члени. Ухвалено обов'язкову вкладку 1 доляр місячно, а добровільно — 1,25 дол. Вибрано 10 делеґаток на Окружний з'їзд.

При кінці Надія Савчук, представниця Окружної Управи, висловила похвалу для нашої праці у Відділі та побажала дальших успіхів у жертвенній праці для добра Відділу і СУА. Голова президії побажала успіхів у дальшій праці новій управі і закрила збори молитвою.

Люба Артимишина,
пресова референтка.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи", англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 7

Б. Біраковський, Вайстон	12.00
Д-р Р. Богонович, Ню Йорк	12.00
О. Куси, Лейк Ворт	12.00
Ю. Кучер, Піттсбург	12.00
І. Марич, Парма	12.00
Я. Михайлович, Чикаго	12.00
Д-р П. Попадюк, Міннеаполіс	12.00
Й. Порайко, Лос Анджелес	12.00
І. Форденко, Чикаго	12.00
Б. Шарий, Луісвілл	12.00
Й. Мазурик, Озон Парк	10.00
М. Садлик, Пассейк	9.00
С. Берегулька, Мелроз	7.00
Д-р В. Богданів, Асторія	7.00
С. Джон, Бала Синвид	7.00
М. Курляк, Баффало	7.00
Д. Проць, Янгставн	7.00
І. Яворський, Бруклин	7.00
Б. Головінський, Вудгейвен	5.00
о. Т. Ґалонзка, Стемфорд	5.00
С. Івасечко, Редінг	5.00
Г. Кравчук, Вестон	5.00
А. Лисак, Гартфорд	5.00
Й. Міщук, Клівленд	5.00
І. Штаба, Філядельфія	4.00
М. Костів, Ґардіна	3.00
П. Пінчук, Джерзі Сити	3.00
Л. Струс, Парма	3.00
М. Токар, Сиракюз	3.00
П. Балей, Санленд	2.00
М. Бичко, Фініксвілл	2.00
П. Бубна, Парма	2.00
В. Бурак, Гартфорд	2.00
Б. Буранич, Коговс	2.00
В. Гаєвський, Парма	2.00
Л. Гайда, Рослиндейл	2.00
А. Ганас, Філядельфія	2.00
Р. Гарас, Бетлегем	2.00
Б. Гнатюк, Меріон Ста	2.00
Й. Гома, Бріджпорт	2.00
О. Граб, Лодердейл Лейкс	2.00
М. Ґілета, Бруклин	2.00
С. Долгий, Парма	2.00
І. Журак, Вудгейвен	2.00
С. Завойський, Толідо	2.00
Інж. Т. Йовик, Мадрид	2.00
В. Карий, Джерзі Сити	2.00
А. Кармазин, Аліквіппа	2.00

М. Квасюк, Перт Амбой	2.00
П. Климко, Ґери	2.00
Й. Ковалів, Міннеаполіс	2.00
П. Когулька, Бруклин	2.00
І. Косіковський, Віндсор	2.00
К. Коць, Джерзі Сити	2.00
В. Куропась, Філядельфія	2.00
І. Лаврук, Чикаго	2.00
о. Б. Левицький, Мек Аду	2.00
Ю. Лонишин, Плейнфілд	2.00
В. Матичак, Чикаго	2.00
Д. Мацик, Трентон	2.00
Р. Міхалів, Баффало	2.00
С. Мисюга, Ваєндот	2.00
Д. Мудра, Санисайд	2.00
М. Німців, Раквілл	2.00
Л. Новицька, Чіктоваґа	2.00
А. Олексин, Чикаго	2.00
П. Павленко, Чикаго	2.00
В. Пеленський, Парсиппані	2.00
І. Петрів, Вест Белмар	2.00
І. Пілюк, Ковентрі	2.00
І. Притоцька, Чикаго	2.00
І. Рак, Дрексел Гілл	2.00
А. Рибак, Гарвуд	2.00
Т. Рибка, Чикаго	2.00
М. Рибчук, Нютавн	2.00
А. Рижий, Блюмфілд	2.00
Й. Рудий, Індіянаполіс	2.00
П. Сачок, Кромвелл	2.00
С. Сегейда, Лодердейл	2.00
Г. Сліпець, Парма	2.00
А. Слюсарчук, Савтфілд	2.00
Е. Ступарек, Лорейн	2.00
А. Тиж, Воррен	2.00
Ф. Турчин, Елмгурст	2.00
Укр. Клюб, Відділ 309 Саґінав	2.00
М. Фаріон, Парма	2.00
А. Федій, Едісон	2.00
С. Федик, Дітройт	2.25
П. Федоряка, Рочестер	2.00
Н. Филипович, Чикаго	2.00
Р. Хом'як, Мек Лін	2.00
С. Цимбала, Бруклин	2.00
К. Чала, Річмонд Гілл	2.00
С. Чорномаз, Юньйон	2.00
Х. Шкудор, Дітройт	2.00
І. Шпак, Джексон	2.00
Т. Явдас, Вотербури	2.00
А. Янушевський, Чикаго	2.00
А. Клецор, Норт Брансвік	1.00
С. Матвіїшин, Кліфтон	1.00

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ФРІЦ, член УНС Відд. 270-го ім. Івана Хрестителя в Джерзі Ситі, Н.Дж., померла 12-го жовтня 1981 року на 88-му році життя. Нар. 1-го жовтня 1893 року в Україні. Членом УНС стала в 1945 році. Залишила в смутку чотири дочки, 4-ох внуків, 4-ох правнуків, 3-ох зятів і дальшу родину в Україні і в ЗСА. Похорон відбувся на цвинтарі Святого Хреста в Джерзі Ситі, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Стефан Островський, секр.

СОФІЯ БУСЬКО, член УНС Відд. 270-го ім. св. Івана Хрестителя в Джерзі Ситі, Н.Дж. Померла 8-го жовтня 1981 року на 87-му році життя. Нар. 1894 р. в селі Карів, Україна. Залишила у смутку три дочки, двох синів і трьох правнуків а також близьку родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі в Норт Арлінгтон, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Стефан Островський, секр.

АННА ПАРАНИЧ, член УНС Відд. 331-го ім. Мельничук в Милвиллі, Н.Дж., померла 18-го листопада 1981 року на 84-му році життя. Нар. 28-го серпня 1897 року в Україні. Членом УНС стала в 1945 році. Залишила в смутку дочку Софію, сина Едварда і 4-ох внуків. Похорон відбувся 21-го листопада 1981 року на цвинтарі св. Миколая в Миллвил, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

СТЕФАНІЯ МОРОЗ, член УНС Відд. 6-го ім. Т. Шевченка в Гейстінгу, Н.Й., померла 28-го листопада 1981 року на 71-му році життя. Нар. 1910 року в Україні. Членом УНС стала 1965 року. Залишила в смутку мужа Романа і сина Ореста. Похорон відбувся 1-го грудня 1981 року на цвинтарі св. Йосафата в Йонкерсі, Ню Йорк.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Пециляк, секр.

ВОЛОДИМИР ВЯЗІВСЬКИЙ член УНС Відд. 457-го „Культура" в Ню Йорку, Н.Й., помер 23-го жовтня 1981 року на 59-му році життя. Нар. 3-го листопада 1921 року в Жовкві, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Ірину, синів Романа і Івана та доньку Тересу. Похорон відбувся 27-го жовтня 1981 року на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Галя Кіляр, секр.

РОМАН ЦЬОХ, член УНС Відд. 364-го ім. Василія Великого в Пармі, Огайо, помер 15-го листопада 1981 року на 86-му році життя. Нар. 13-го вересня 1895 року в селі Сулимів, повіт Сокаль, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Івана, дочки — Марію, Анну і Олю та внуків і правнуків в Україні. Похорон відбувся 17-го листопада 1981 року на цвинтарі свв. апостолів Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
В.Владика, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕТВЕР, 11-го ЛЮТОГО 1982 р.

Джерзі Ситі, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Лесі Українки 171-ий Відд., о год. 7-ій веч. в приміщенні УНДому при 93 Фліт Ст. у Джерзі Ситі. Після Річних зборів відбудуться звичайні місячні із вибором делеґатів на 30-ту Конвенцію УНС на порядку нарад. — Марія Процик, предс., Стелла Раєн, секр.

НЕДІЛЯ, 14-го ЛЮТОГО 1982 р.

Янґставн, Огайо. Річні збори Т-ва ім. Ольги Басараб 348-ий Відд., о год. 2:30 по пол., в залі церкви Св. Трійці. Проситься всіх членів взяти участь у цих зборах. На порядку: вибір урядовців на 1982 р. та вибір делеґата на 30-ту Конвенцію УНС. Марія Макар, секр.

НЕДІЛЯ, 21-го ЛЮТОГО 1982 р.

Дітройт, Миш. Річні збори 174 Відд. (Пластового), о год. 3:30 по пол. в приміщенні Ґалерії ЕКО, 26791 Раєн, Ворен, зі звичайним порядком нарад. Після річних зборів відбудуться Місячні для вибору делеґатів і їх заступників на 30-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути на збори. Інж. Е. Кульчицький, пред., д-р А. Слюсарчук, секр.

Чикаґо, Ілл. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 176-ий Відд., о год. 10-ій поред пол. в залі церкви св. Василія при 740 Схід 91-ій пл., Чикаґо, Ілл. На порядку нарад: звіт Управи та вибір делеґата і заступника на 30-ту Конвенцію УНСоюзу. М. Остап, секр.

Вінніпеґ, Ман., Канада. Річні загальні збори 445-го Відд., о год. 3-ій по пол. в залі при 935 Мейн Стріт у Вінніпеґу, Ман. Після річних зборів відбудуться Місячні, на яких буде вибір делеґатів на 30-ту Конвенцію УНС. Управа Відділу.